

av.se

Grafisk formgivning: Matador Kommunikation

Foto: Mia Åkermark, Magnus Moström, Hans Alm, Lena Johansson

Förord

Arbetsmiljöverket ansvarar för arbetsmiljö-, arbetstids- och utstationeringsfrågor.

Vi ansvarar även för frågor rörande marknadskontroll och miljö. Arbetsmiljöverkets uppdrag handlar ytterst om att bidra till att skapa en säker arbetsmiljö så att människor inte skadar sig eller blir sjuka i sitt arbete. Det sker huvudsakligen genom att se till att arbetsmiljölagen (1977:1160) efterlevs och att arbetsplatserna bedriver ett systematiskt arbetsmiljöarbete i syfte att förebygga och därigenom minska riskerna för arbetsskador.

Arbetsmiljöverket bedriver tillsyn, tar fram föreskrifter och allmänna råd och ansvarar för införlivandet av ett antal EU-direktiv. Vidare bedriver vi informations-, kommunikations- och analysverksamhet inom arbetsmiljöområdet. Vi ska verka för goda förhållanden i arbetsmiljön och på arbetsmarknaden och främja samverkan mellan arbetsgivare och arbetstagare på arbetsmiljöområdet. Vi ska också arbeta för att regelverket inom vårt verksamhetsområde följs. Vi har även ett sektorsansvar för funktionshinders- och tillgänglighetsfrågor inom arbetsmiljöområdet. Myndigheten ska inom ramen för vårt ansvar vara samlande, stödjande och pådrivande i förhållande till övriga berörda parter. Arbetsmiljöverket medverkar i regeringens arbetsmiljöarbete inom EU och internationellt.

Som ett led i att skapa ordning och reda på arbetsmarknaden satte regeringen under åren 2015–2017 arbetsmiljöfrågorna i politiskt fokus och förstärkte långsiktigt resurserna till Arbetsmiljöverket. Regeringens arbetsmiljöstrategi för det moderna arbetslivet 2016–2020 (Skr. 2015/16:80) har i det sammanhanget varit vägledande för myndighetens prioriteringar.

Regeringen har varit tydlig med vikten av att vi stärker vår inspektionsverksamhet med fler arbetsmiljöinspektörer och ökad närvaro på arbetsplatserna och att vi under perioden 2015–2018 förstärker vår tillsyn av företag som bryter mot arbetsmiljöregelverket för att få konkurrensfördelar (osund konkurrens).

År 2018 präglades av besparingar och hårda prioriteringar. Inför 2018 fick vi inte några ytterligare resursförstärkningar och detsamma gäller i princip även inför 2019. Bakgrunden till besparingarna har varit den osäkerhet som följt med den oförändrade anslagsnivån och regeringens beslut om utlokalisering av delar av verksamheten till Mölndal. Bland annat kunde vi under året genomföra en mycket begränsad rekrytering av nya inspektörer och andra medarbetare. Ambitionsnivån inom vissa verksamheter har fått sänkas.

Den utlokalisering som regeringen beslöt om i början av förra året har inneburit att vi förlorat kompetenser som vi inte på några års sikt kommer att kunna ersätta. I syfte att inte behöva säga upp medarbetare har alla ersättnings- och nyrekryteringar prövats särskilt och anställningar kommer även fortsättningsvis att behöva hållas vakanta. Besparingarna kommer att behöva fortsätta även under 2019. Det ställer fortsatta krav på hårda prioriteringar då vi bland annat ser att vi behöver avsätta icke obetydliga resurser och snabba upp arbetet med att utveckla vår användning i våra olika verksamheter av bland annat digitalisering och automation. Vi kommer att utveckla detta i budgetunderlaget för 2020–2022.

Min bedömning är att vi trots de prioriteringar och besparingar vi gjort har uppfyllt målen för verksamheten och använt de tilldelade resurserna i linje med vårt uppdrag på ett effektivt och väl avvägt sätt.

Erna Zelmin-Ekenhem
Generaldirektör

Vårt uppdrag och vår roll

Arbetsmiljöverket är en statlig myndighet under Arbetsmarknadsdepartementet. Vi bedriver all vår verksamhet enligt

- myndighetsförordningen (2007:515)
- arbetsmiljölagen (1977:1160)
- arbetstidslagen (1982:673)
- förordningen (2007:913) med instruktion för Arbetsmiljöverket
- vårt årliga regleringsbrev
- de särskilda uppdrag som regeringen tilldelar oss
- andra beslut av riksdag och regering som rör Arbetsmiljöverket.

Redovisningen här ska ge en rättvisande bild av vår verksamhet och resultatet av den.

Vi har regeringens uppdrag att se till att den arbetsmiljö- och arbetstidslagstiftning som gäller i Sverige följs. Vi har även ansvar för den officiella statistiken inom arbetsmiljöområdet.

Vår verksamhet finns på 12 orter i Sverige, från Luleå i norr till Malmö i söder, och vår myndighetsledning finns i Stockholm. År 2018 hade vi 639 anställda, varav 383 var kvinnor och 256 var män.

Det är arbetsgivarna som har huvudansvaret för arbetsmiljön. Arbetsmiljöverket ska bidra till att arbetsgivarna kan skapa en god arbetsmiljö och förebygga ohälsa och olycksfall på landets arbetsplatser. Det gör vi genom inspektioner, regler, analys och kommunikation.

Innehåll

Förord	1
Vårt uppdrag och vår roll	2
Utgångspunkter och disposition	4
Resultatredovisning	
Ordning och reda på arbetsmarknaden	6
Inspektion – vi kontrollerar arbetsmiljön	12
Analys – vi ökar vår kunskap	19
Regler – vi utfärdar nya och omarbetar gamla	24
Kommunikation – för god arbetsmiljö	28
Kompetensförsörjning – ett systematiskt och strategiskt arbete	32
Åtterrapporering av uppdrag från regeringen och andra redovisningar	35
Ekonomisk översikt	38
Finansiell redovisning	
Sammanställning av väsentliga uppgifter	41
Resultaträkning	42
Balansräkning	43
Redovisning av anslag och bemyndiganden	44
Tilläggsupplysningar och noter	46

Utgångspunkter och disposition

Den här årsredovisningen har upprättats i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Årsredovisningen består av två delar: resultatredovisningen och den finansiella redovisningen.

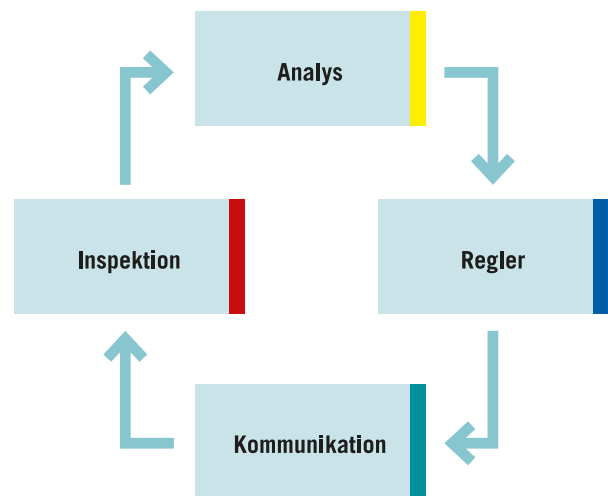
Redovisningens disposition

Resultatredovisningen inleds med ett avsnitt om hur vi har arbetat för ordning och reda på arbetsmarknaden. Därefter redovisar vi resultaten från kärnverksamhetens fyra delar i tur och ordning: inspektion, analys, regler och kommunikation.

Mot slutet av resultatredovisningen finns ett avsnitt om vår kompetensförsörjning. Därefter redovisar vi vårt arbete med uppdrag från regeringen och andra redovisningar. Vi avslutar resultatredovisningen med en ekonomisk översikt.

Kärnverksamhetens delar hänger ihop i ett flöde

Även om vi redovisar verksamheten under separata rubriker hänger den ihop i ett flöde. Våra analyser ligger till grund för de regler vi utformar. Reglerna ligger i sin tur till grund för de budskap vi kommunicerar och de inspektioner vi genomför.

Vi redovisar våra prestationer och kostnaderna för dem

I slutet av kapitlen Inspektion, Analys, Regler och Kommunikation finns tabeller över våra prestationer och kostnaderna för dem. Kostnaderna består av direkta kostnader och indirekta verksamhetskostnader i form av övriga gemensamma kostnader.

Vi använder tidredovisning för att fördela lönekostnaderna för de olika prestationerna på respektive verksamhetsområde. På samma sätt fördelar vi även stödverksamhetens kostnader och övriga gemensamma kostnader på respektive verksamhetsområde. Kostnaderna för prestationerna redovisas det år som prestationerna slutfördes.

Maskinella avrundningar kan ge mindre differenser vid manuella summeringar.

Förändringar i Arbetsmiljöverkets instruktion 2018

År 2018 ändrades förordningen med Arbetsmiljöverkets instruktion för att bättre spegla vårt aktuella uppdrag. Detta är en kort beskrivning av de viktigaste ändringarna:

- Inledningsvis står det att Arbetsmiljöverket ska verka för goda förhållanden i arbetsmiljön och på arbetsmarknaden, vilket speglar att vi har ett proaktivt och framåtsyftande uppdrag. Ordet "arbetsmarknaden" visar att vi har en del uppgifter som inte enbart gäller arbetsmiljö, till exempel frågorna om utstationering.
- Vi ska planera vår tillsyn främst med utgångspunkt i riskanalyser av arbetsmiljön och risken för att aktörer medvetet bryter mot regelverket. Det innebär att vår tillsyn dels ska vara riskbaserad, dels ska syfta till att motverka det vi kallar osund konkurrens.
- Arbetet med utstationering har fått en egen punkt i förordningen.
- Marknadskontroll förekommer för första gången i förordningen, och det framgår vilka EU-reglerade produkter som vi har tillsyn över.
- I vårt kommunikationsarbete ska vi särskilt beakta små och medelstora företags behov.

Underlag och källor

Underlaget till årsredovisningen består främst av information som avdelningarna har lämnat i samband med vår interna årliga uppföljning. All verksamhetsstatistik och officiell statistik avser kalenderåret 2018, om inget annat anges. Där det är möjligt presenterar vi könsuppdelad statistik. Vissa kvantitativa uppgifter är hämtade ur våra informationssystem:

- Agresso: personalsystem
- ISA: informationssystem för arbetsskador
- Nilex: statistik över svarstjänsten
- Trio: Statistik över svarstjänsten
- webbstatistik
- Agresso: ekonomisystem
- Eskada: anmälningar enligt 3 kap. 3 a § arbetsmiljölagen
- Ines: ärendehanteringssystem
- Public: ärendehanteringssystem
- Marko: ärendehanteringssystem för marknadskontrollärenden

Ordning och reda på arbetsmarknaden

Under senare år har regeringen riktat allt större uppmärksamhet mot att skapa ordning och reda på arbetsmarknaden. Arbetsmiljöverket bidrar till det arbetet genom åtgärder som syftar till sundare konkurrens i arbetslivet. Målet är att företag som gör rätt inte ska konkurreras ut av företag som bryter mot lagar och regler.

I detta kapitel beskriver vi våra aktiviteter som syftar till ordning och reda på arbetsmarknaden. Under 2018 arbetade vi med detta inom alla våra kärnverksamheter och i samverkan med andra myndigheter, de nordiska länderna och övriga EU-länder. Vi samrådde även med arbetsmarknadens parter.

Vi leder nationell myndighetssamverkan för sund konkurrens

Arbetsmiljöverket hade ett regeringsuppdrag under åren 2015–2018 som innebar att vi skulle samverka med andra myndigheter för sund konkurrens på arbetsmarknaden. Tillsammans skulle vi stärka tillsynen av företag som skaffar sig konkurrensfördelar genom att bryta mot arbetsmiljör regler. Dessa myndigheter träffades vid två tillfällen 2018 i en samverkansgrupp, främst för att planera gemensamma tillsyns- och informationsinsatser: en workshop och ett avslutande möte i juni, där samverkansgruppen avslutade sitt arbete.

År 2018 fick Arbetsmiljöverket tillsammans med åtta andra myndigheter ett nytt regeringsuppdrag om metodutveckling för myndighetsgemensam kontroll. Sedan juni har vi fokuserat den nationella myndighetssamverkan på detta nya metodutvecklingsuppdrag. Det uppdraget redovisar vi utanför årsredovisningen.

Undersökningar: många bryter mot regler för att klara konkurrensen

Arbetsmiljöverket har tidigare undersökt fyra prioriterade branscher – bygg, restaurang, transport och gröna näringar – för att öka vår kunskap om osund konkurrens i arbetslivet och möjliggöra framtida effektmätningar. Vi stämde då av underlaget till undersökningarna med andra myndigheter. Under 2018 kompletterade

vi med en undersökning av städbranschen, där vi telefonintervjuade drygt 680 arbetsgivare. Med 10 av dessa arbetsgivare gjorde vi också fördjupande intervjuer. Resultaten visar att arbetsgivare i städbranschen oftare än i övriga undersökta branscher upplever den sortens osund konkurrens som undersökningen frågar efter. De tillfrågade bedömde att de vanligaste formerna av osunda konkurrensbeteenden i städbranschen är att arbetsgivare betalar ut löner som är lägre än de marknadsmässiga inom branschen och att arbetstagare arbetar för mycket övertid.

Gemensamma insatser mot arbetsgivare som bryter mot regler

- Under 2018 genomförde vi drygt 1 100 myndighetsgemensamma kontroller mot företag som medvetet och ibland systematiskt bryter mot regelverk för att skaffa sig konkurrensfördelar. Insatserna gjorde vi i fem regionala team och främst i branscherna transport och magasinering, hotell och restaurang, reparation av motorfordon och handel. Även byggbranschen var fortsatt prioriterad. Arbetsmiljöverket, Polismyndigheten och i vissa fall Skatteverket medverkade i själva kontrollerna. Andra myndigheter, exempelvis Ekobrottsmyndigheten och Migrationsverket, deltog i planering, informationsutbyte och efterföljande utredning.
- En av årets myndighetsgemensamma insatser leddes av Europol, Europeiska unionens byrå för brottsbekämpning. Insatsen inriktades mot biltvättar, bilrekonditioneringsföretag och mindre bilverkstäder i hela landet. Fokus låg på arbetskraftsexploatering. På fyra dagar genomförde de regionala teamen 100 myndighetsgemensamma kontroller. För Arbetsmiljöverkets del resulterade insatsen i 50 skrivelser med krav, cirka 40 förbud mot allvarliga arbetsmiljörisker och cirka 70 sanktionsavgifter. På flera arbetsplatser påträffade vi sängplatser i arbetslokalerna, vilket ledde till att vi informerade berörda kommuner eller myndigheter.

- Arbetsmiljöverket, Ekobrottsmyndigheten, Skatteverket och Trafikverket genomförde även tillsammans tre förebyggande informationsinsatser som var riktade mot nya underentreprenörer i det stora infrastrukturprojektet Förbifart Stockholm. Samma myndigheter genomförde även en informationsinsats i ett större kommunalt bostadsbolag.

Utbildning

Cirka 250 medarbetare på Arbetsmiljöverkets inspektionsavdelning fick under året en grundläggande utbildning om osund konkurrens i arbetslivet. De fick lära sig hur man ser tecken på osund konkurrens och hur olika myndigheter arbetar för sund konkurrens.

De medarbetare som ingår i de regionala teamen fick även fördjupad utbildning om inspektion av arbetstidslagen och utstationering samt om hur andra myndigheters uppdrag mot osund konkurrens ser ut och hur de arbetar. I den utbildningen samarbetade vi med andra myndigheter.

Projektet Upphandling och arbetsmiljö

Arbetsmiljöverket drev under perioden 2016–2018 projektet Upphandling och arbetsmiljö med syftet att motverka osund konkurrens redan vid upphandling. Vi arbetade med att identifiera, informera och utveckla stöd som bland annat beställare och upphandlare kan använda vid upphandlingar. Vi gjorde bland annat följande:

- Vi intervjuade målgrupperna: 1 230 beställare, upphandlare, arbetsgivare och arbetstagare. På så sätt kunde vi samla information om deras kunskaper, vilja och motivation att ta med arbetsmiljö vid upphandling. Delar av undersökningens resultat redovisade vi i samband med olika konferenser och seminarier under 2018.
- Vi organiserade och genomförde ett seminarium i samverkan med Upphandlingsmyndigheten, Konkurrensverket och Trafikverket: Arbetsmiljö vid upphandling – ett sunt konkurrensmedel. Därtill skrev vi en gemensam artikel för tidningen Bygg & Teknik. Vi för nu en dialog med Upphandlingsmyndigheten om ett samarbete för att ta fram ett bibliotek för arbetsmiljökriterier. Biblioteket ska vara ett stöd för målgrupperna vid upphandling av tjänster inom branscher där det finns en särskilt stor risk för osund konkurrens.
- På temasidan Upphandling och arbetsmiljö på av.se publicerade vi material som stöd för upphandlare och anbudsgivare.
- Vi deltog i externa konferenser, utbildningar och seminarier där vi mötte målgrupperna.

Medierna uppmärksammade arbetet för sund konkurrens

- Dagens Nyheter publicerade en artikelserie med början den 8 april om myndighetsgemensamma kontroller mot exploatering av arbetstagare och arbetet mot "arbetsmarknadens brottslingar".
- Våra kontroller på bilverkstäder över hela landet uppmärksammades i flera medier, till exempel i SVT Rapport, SVT Nyheter Väst och SVT Nyheter Värmland, P4 Värmland och tidningen Arbetet.
- Svenska Dagbladet publicerade en debattartikel den 14 maj där generaldirektör Erna Zelmin-Ekenhem skrev om en av våra undersökningar som visade att hälften av arbetsgivarna i städbranschen ser sig tvingade att tumma på regler för att klara konkurrensen. Myndigheter, upphandlare, arbetsmarknadens parter och privatpersoner måste agera mot fusk och göra mer för att företagare som sköter sig ska kunna konkurrera.

Samrådsmöten med arbetsmarknadens parter

Vi genomförde två möten på nationell nivå med arbetsmarknadens parter där vi behandlade olika teman. Till exempel diskuterade vi att starta en pilot för regionalt samråd som är kopplat till Arbetsmiljöverkets uppdrag om tillsyn och kontroll av osund konkurrens. I september 2018 genomförde vi ett regionalt

samråd i västra Sverige. Målet var att hitta sätt att utbyta information och kunskap, identifiera aktuella trender och företeelser i arbetslivet och definiera fokusområden både geografiskt och branschspecifikt.

Vi informerade i samråd med arbetsmarknadens parter

Arbetsmiljöverket hade under perioden 2015–2018 ett regeringsuppdrag om att informera om osund konkurrens i samråd med arbetsmarknadens parter. Under 2018 prioriterade vi fyra branscher: bygg, transport, hotell och restaurang och de gröna näringarna. Vi riktade oss till arbetsgivare, men också till lärare och elever vid yrkesskolor på gymnasienivå. Det är viktigt att påverka unga som är på väg ut i yrkeslivet genom att ge dem kunskap om arbetsmiljö och vad som krävs för att konkurrera på sunda villkor. Under 2018 genomförde vi ett antal aktiviteter:

- Vi tog fram ett lektionsmaterial för gymnasieelever på yrkesprogram inom restaurang, bygg och gröna näringar. Lektionsmaterialet finns att ladda ner från av.se och vi marknadsförde det gentemot gymnasieskolor med de aktuella programmen, i lärarpress och i sociala medier.
- Vi spred många av de korta filmer som vi tidigare hade producerat inom informationsuppdraget till specifika målgrupper, genom både organisk och sponsrad spridning på Facebook och Twitter.
- Vi producerade fem korta filmer om arbetet mot osund konkurrens och spred dem i sociala medier. En film skildrar till exempel hur ett oidentifierat företag gjorde när de utstationerade arbetstagare. En annan film beskriver två projekt som fick del av det statsbidrag som Arbetsmiljöverket delar ut till arbetsmarknadens parter för att arbeta mot osund konkurrens.
- Nästan hälften av de inlägg vi publicerade på vår Facebooksida under 2018 hade koppling till osund konkurrens. Inläggen om osund konkurrens var både sponsrade och osponsrade, och drygt 105 000 personer fick inläggen i sitt flöde. Filmerna hade närmare 90 000 visningar.

Under arbetets gång informerade vi berörda parter.

Vårt kommunikationsarbete fick uppmärksamhet och uppskattning vid möten med andra EU-länder. Flera länder framförde att de ser våra filmer som nyskapande och inspirerande, både innehållet och vårt sätt att sprida dem i sociala medier.

Statsbidrag till arbetsmarknadens parter

Den 1 augusti 2018 trädde en ny förordning i kraft, förordning (2018:1404) om statsbidrag till arbetsmarknadens parter för att främja kunskapsutbyte och samverkan med myndigheter i syfte att motverka brott och andra regelöverträdelser i arbetslivet. Det är Arbetsmiljöverket som prövar ansökningar och betalar ut statsbidrag enligt förordningen. Nio ansökningar kom in och vi betalade ut bidrag till sex av dem, varav två med reducerat belopp. Vi fördelade hela summan, tre miljoner kronor.

Samarbete för sund konkurrens i EU och Norden

EU samarbetar mot odeclarerat arbete

Arbetsmiljöverket företräder Sverige i det europeiska forumet mot odeclarerat arbete, det vill säga arbete som inte deklarerats till ansvariga myndigheter men som är lagligt i övrigt. Företag som bedriver odeclarerat arbete kan göra oskäliga vinster eftersom de inte betalar skatter och avgifter och har sämre arbetsvillkor för arbetstagare än andra företag.

Det europeiska forumet arbetar för att minska odeklarerat arbete i Europa, förbättra människors arbetsvillkor och främja rörlighet på den europeiska arbetsmarknaden. Detta gör vi genom att utbyta information och lära av varandras goda exempel. Vi arbetar också för att öka medvetenheten om odeklarerat arbete.

Under 2018 genomförde det europeiska forumet två plenarmöten och ett antal seminarier och arbetsgruppsmöten. På det andra plenarmötet togs beslut om forumets arbetsprogram för 2019–2020. Arbetet ska fokusera på sektorerna jordbruk, flyg, turism och hotell, restaurang och catering. Det nya arbetsprogrammet betonar bitvis samma aspekter som det föregående programmet, exempelvis att det behövs ett helhetsperspektiv i alla åtgärder.

Sverige arbetar aktivt och med god framgång i det europeiska forumet genom att ta fram olika förslag och påverka forumets inriktning. Forumets beslut stämmer ofta väl överens med de behov som svenska myndigheter har uttryckt när vi har träffat dem vid myndighetssamverkan om de utmaningar som finns kring sund konkurrens.

Starkt nordiskt samarbete med EU-stöd

Det nordiska samarbetet var under året betydande. Vi samarbetade inom ramen för ett EU-finansierat nordiskt projekt som syftar till att motarbeta odeklarerat arbete. Inom projektet genomförde vi gemensamma inspektioner och utbytte kunskap om inspektioner och informationsarbete:

- Under våren stod Sverige värd för ett seminarium om kommunikationsarbete där 16 av EU:s medlemsländer deltog. Den nordiska arbetsgruppen presenterade sin gemensamma informationskampanj: en film om en arbetstagare i byggbranschen, utstationerad i Norden.

- Utifrån ett svenskt initiativ i den nordiska gd-gruppen beslutade EU-kommissionen att ge finansiellt stöd för fortsatt samverkan över gränserna i Norden. Denna gång kommer även Estland och Lettland att delta.

I slutet av augusti arrangerade vi tillsammans med Arbetsmarknadsdepartementet ett expertseminarium med fokus på samverkan och samarbete över gränserna. Seminariet behandlade hur arbetsmarknadens parter kan medverka i arbetet för en sund konkurrens på den gemensamma arbetsmarknaden samt de baltiska staternas särskilda utmaningar och behov. Seminariet var en del av det svenska ordförandeskapet i Nordiska ministerrådet.

Utstationerade arbetstagare

En utstationerad arbetstagare skickas från sitt hemland av sin arbetsgivare som har avtalat om tjänster med en uppdragsgivare i ett annat land. Den utstationerade arbetstagaren ska alltså utföra tjänster i ett annat land under en begränsad tid.

Arbetsmiljöverket är Sveriges förbindelsekontor för utstationeringsfrågor, vilket innebär att vi ska tillhandahålla information om de arbets- och anställningsvillkor som gäller vid utstationering i Sverige. Vi är också behörig myndighet för utstationeringsfrågor och kan begära bistånd av en annan behörig myndighet inom Europeiska samarbetsområdet, EES. Vi ska på motsvarande sätt lämna bistånd till andra behöriga myndigheter inom EES.

En begäran om bistånd kan innebära att vi lämnar information eller utför kontroller, inspektioner och utredningar när det gäller utstationering. Myndigheter inom EES begär bistånd genom ett digitalt informationssystem (Internal Market Information System, IMI). Den vanligaste begäran om bistånd är att frågeställaren vill ha information. Under året svarade vi på 28 sådana frågor från 10 länder och skickade 39 frågor till 10 länder. Dessutom fick vi en begäran om inspektion från Slovakien som vi har utfört och återkopplat.

Vi har uppgifter om utstationerade arbetstagare

Arbetsmiljöverket förvaltar ett register där arbetsgivare ska anmäla sina utstationerade arbetstagare. Vi publicerar månadsvis statistik från registret på vår webbplats och sammanfattar den årsvis i en rapport. Vi publicerar även kollektivavtal för utstationerade som arbetstagarorganisationerna skickar till oss och kontaktuppgifter till arbetsmarknadens parter. Vi har för närvarande 52 kollektivavtal för utstationerade och 33 kontaktuppgifter till arbetsmarknadens parter på vår webbplats. Kontaktuppgifterna är viktiga i vårt arbete med att tillhandahålla information om vilka arbets- och anställningsvillkor som gäller för utstationerade i Sverige.

Informationen om utstationering på vår webbplats finns på fyra språk – svenska, engelska, tyska och polska.

Samarbete om utstationerade arbetstagare

Vi genomförde 2018 ett möte med arbetsmarknadens parter. Mötet var ett led i den pågående samverkan mellan Arbetsmiljöverket och arbetsmarknadens parter. Ämnet var hur vi ska arbeta tillsammans och utbyta erfarenheter.

Vi medverkar i EU-kommissionens expertkommitté för utstationering av arbetstagare. Expertkommitténs uppgift är framför allt att främja utbyte av erfarenheter, goda rutiner och relevant information mellan medlemsstaterna och att utreda svårigheter vid tillämpningen av regelverket. Under hösten gick medlemsstaterna igenom varandras webbsidor om utstationering och bedömde då att den svenska sidan var användarvänlig, lättförståelig och lätt att hitta. Särskilt positivt var att sidan finns tillgänglig på flera språk och att det finns kontaktuppgifter till arbetsmarknadens parter.

Under perioden 2016–2018 deltog vi i det franska projektet Eurodetachment, finansierat av Europeiska kommissionen. Tolv länder deltog och vi representerade Norden tillsammans med Finland. Syftet med projektet var att utbyta erfarenheter och kunskaper om utstationering av arbetstagare och om inspektionsinsatser.

Inspektion – vi kontrollerar arbetsmiljön

Genom inspektioner kontrollerar vi att arbetsgivare och andra skyddsansvariga, till exempel tillverkare och leverantörer av maskiner, lever upp till arbetsmiljöreglerna och kontinuerligt förbättrar arbetsmiljön för kvinnor och män, flickor och pojkar.

Vi samordnar och planerar vår tillsyn

Vi planerar, samordnar och genomför inspektioner med följande som grund:

- Förordningen (2007:913) med instruktion för Arbetsmiljöverket. Av den framgår att vi främst ska planera tillsynen med utgångspunkt i analyser av arbetsmiljörisk och risk för att aktörerna medvetet bryter mot regelverket.
- Regeringens arbetsmiljöstrategi för det moderna arbetslivet 2016–2020 och de specifika uppdrag som regeringen ger oss.
- Arbetsmiljöverkets strategiska plan som grundar sig på ovanstående men också på statistik och omvärldsanalyser.

Förutom de planerade inspektionerna genomför vi obligatorisk tillsyn när

- skyddsombuden begär att vi ingriper med stöd av 6 kap. 6a § arbetsmiljölagen och 19a § arbetstidslagen
- arbetsgivarna begär vårt ingripande efter att skyddsombuden stoppat arbete med stöd av 6 kap. 7 § arbetsmiljölagen, så kallat skyddsombudsstopp.

Dessutom gör vi övriga inspektioner med anledning av

- inkomna tips och anmälningar
- inträffade allvarliga händelser – olyckor och allvarliga tillbud.

Planerad tillsyn – vi inspekterar där riskerna är störst

Utifrån den beslutade inriktningen analyserar vi dels i vilka branscher de prioriterade arbetsmiljöriskerna är vanligast förekommande, dels inom vilka branscher

flest arbetstagare riskerar att utsättas för de riskerna. Därefter väljer vi tillsynsmetod och vilka arbetsplatser som vi ska besöka. Oavsett inriktning lägger vi alltid stor vikt vid att kontrollera arbetsgivarnas systematiska arbetsmiljöarbete.

De branscher som vi inspekterade mest under 2018 är

- bygg
- tillverkning
- handel
- vård och omsorg
- hotell och restaurang.

Inspektionsaktivitet med fokus på unga arbetstagare och ett hållbart arbetsliv

Under 2018 genomförde vi en nationell inspektionsaktivitet med fokus på unga arbetstagare och ett hållbart arbetsliv. Vi inspekterade främst företag inom branscher med många unga arbetstagare: handel, hotell och restaurang, skönhetsvård och callcenter. Syftet var att förebygga och minska riskerna för ohälsa, olyckor och tillbud för unga och nya arbetstagare. Det här är ett prioriterat område i regeringens arbetsmiljöstrategi, eftersom grunden för ett hållbart arbetsliv läggs i början av arbetslivet. Med aktiviteten ville vi få arbetsgivarna att arbeta bättre med att förebygga risker i sin arbetsmiljö.

Vi inspekterade drygt 1 000 arbetsgivare och fann brister och ställde krav i cirka nio fall av tio. De vanligaste bristerna var att

- rutinerna för det systematiska arbetsmiljöarbetet brister
- arbetsgivarna inte fullt ut undersöker och bedömer riskerna i sina verksamheter
- arbetsgivarna inte hade en arbetsplatsnära introduktion för nya arbetstagare.

Vi fann också att

- nödutgångar var blockerade
- maskiner saknade ingreppsskydd

- skyddsutrustningar och säkerhetsinstruktioner saknades
- anställda arbetade med kemikalier utan skydd
- det saknades rutiner för kemiska risker
- anställda hade tunga lyft och besvärliga arbetsställningar
- anställda saknade tillräckliga kunskaper i första hjälpen och krisstöd.

EU-kampanj 2018–2019: Friska arbetsplatser hanterar farliga ämnen på ett säkert sätt

EU genomför varje år en kampanj om arbetsmiljö. Syftet med 2018 års EU-kampanj var att se till att kemiska riskkällor hanteras på ett säkert sätt ute på arbetsplatserna. Vi skickade informationsbrev till företag inom branscherna utbildning, avfall och återvinning, vård och omsorg, hotell och restaurang, gröna näringar, livsmedelstillverkning, fordonsreparation, badhus och tvätterier. Våra inspektörer gjorde cirka 1 800 inspektioner på arbetsplatser under perioden 1–17 oktober 2018. Av dessa arbetsplatser fick drygt 8 av 10 krav på att förbättra sin hantering av kemikalier, bland annat genom att ha en förteckning över alla kemiska riskkällor på arbetsplatsen. Andra krav var att arbetsgivaren skulle göra en bedömning av riskerna med kemikalierna och dokumentera den.

I samband med EU:s arbetsmiljövecka i oktober presenterade vi resultatet i ett pressmeddelande. Vi presenterade också resultatet på skyddsombudens dag den 24 oktober och på möten med det svenska EU-nätverket.

Vi genomför obligatorisk och övrig tillsyn

Tips och arbetstagares anmälningar

Tips kan komma in från någon som har uppmärksammat ett möjligt arbetsmiljöproblem på en arbetsplats, men som inte själv är arbetstagare där. Hösten 2017 beslutade Arbetsmiljöverket att agera på samtliga tips som berör fallrisker, asbest och arbetstid, förutsatt att vi har en adress till arbetsstället.

Under 2018 fick vi in cirka 4 100 tips varav 44 procent avsåg tips om fallrisker, asbest och arbetstid. Vi agerade på cirka 1 700 tips.

En arbetstagares anmälan kommer från en arbetstagare som vill anmäla arbetsmiljöproblem på sin egen arbetsplats. Arbetstagare gjorde ungefär 4 000 sådana anmälningar under 2018. Eftersom anmälningarna är sekretessbelagda gör vi ingen direkt inspektion utifrån dem, utan använder dem när vi planerar pågående nationell eller regional tillsyn.

Inträffade allvarliga händelser – olyckor och allvarliga tillbud

Allvarliga händelser är olyckor och allvarliga tillbud som anmäls till oss enligt kraven i 3 kap. 3a § arbetsmiljölagen. Antalet anmälningar var under 2018 drygt 19 500, en ökning med cirka 6 procent jämfört med 2017. Av det totala antalet anmälningar var 48 procent olyckor och 52 procent tillbud. Vi saknar konsupplad statistik för anmälningar om allvarliga händelser i arbetet. Transportbranschen, utbildningssektorn och vård- och omsorgssektorn stod för flest anmälningar.

Under 2018 gjorde vi drygt 3 700 förrättningar med anledning av anmälningar. Att anmälningarna har ökat över tid innebär dock inte per automatik att antalet allvarliga händelser har ökat. Snarare kan orsaken vara att arbetsgivarna har blivit bättre på att anmäla dem. Det skulle kunna bero på att anmälningsskyldigheten är straffsanktionerad och att det kan vara svårt att avgöra vad som ska anmälas och inte. Det kan göra att arbetsgivarna hellre anmäler en gång för mycket än en gång för lite.

Det stora inflödet av anmälningar ställer krav på noggrann prioritering. I de fall vi väljer att ingripa är vårt fokus att få arbetsgivaren att förebygga liknande händelser. Det kan också bli fråga om att lämna underlag till polis och åklagare för att de ska ta ställning till om det kan röra sig om ett arbetsmiljöbrott.

Skyddsombud begärde vårt ingripande

Under 2018 begärde skyddsombud vid drygt 500 tillfällen att vi skulle ingripa enligt 6 kap. 6a § arbetsmiljölagen. Det är färre än året innan, då antalet var cirka 700. Dessa ärenden är generellt mycket komplexa och rör till stor del större organisationer, ofta inom offentlig sektor. Det handlar om bristande riskbedömningar, hot och våld, stress och hög arbetsbelastning samt andra organisatoriska och sociala arbetsmiljöaspekter. Relativt ofta gränsar frågorna dessutom till det arbetsrättsliga området, som ligger utanför vårt tillsynsområde. Ju mer komplext ett ärende är, desto mer tidskrävande blir vår handläggning.

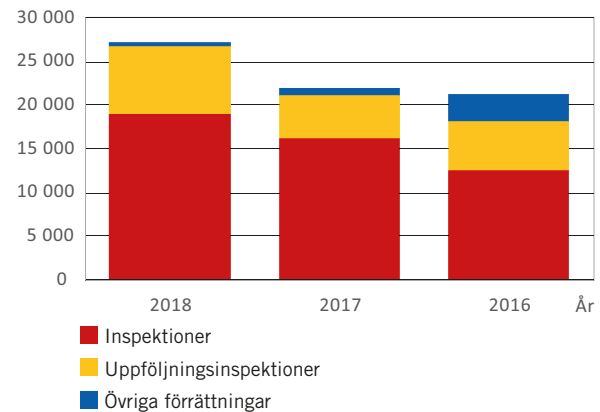
Arbetsgivare begärde vårt ingripande efter skyddsombudsstopp

Under 2018 begärde arbetsgivare vid drygt 60 tillfällen att vi skulle ingripa efter att ett skyddsombud hade stoppat arbete enligt 6 kap. 7 § arbetsmiljölagen. Vårt uppdrag är då att pröva stoppet och fatta beslut om att häva stoppet eller inte. Det är en minskning jämfört med 2017, då antalet var drygt 90. Oftast handlade det om branscherna vård, omsorg och sociala tjänster samt transport och magasinering. Ärendena spänner över ett mycket brett register, från hot och våld till farliga maskiner.

Antal förrättningar – fler även 2018

Med förrättningar menar vi alla de typer av besök som en arbetsmiljöinspektör eller handläggare gör på ett arbetsställe. Förrättningen kan vara en inspektion, en uppföljningsinspektion, samverkan, en mätning eller en informationsinsats. En förrättning kan leda till olika kravskrivelser beroende på ärendets karaktär.

Antal förrättningar

Källa: Ines

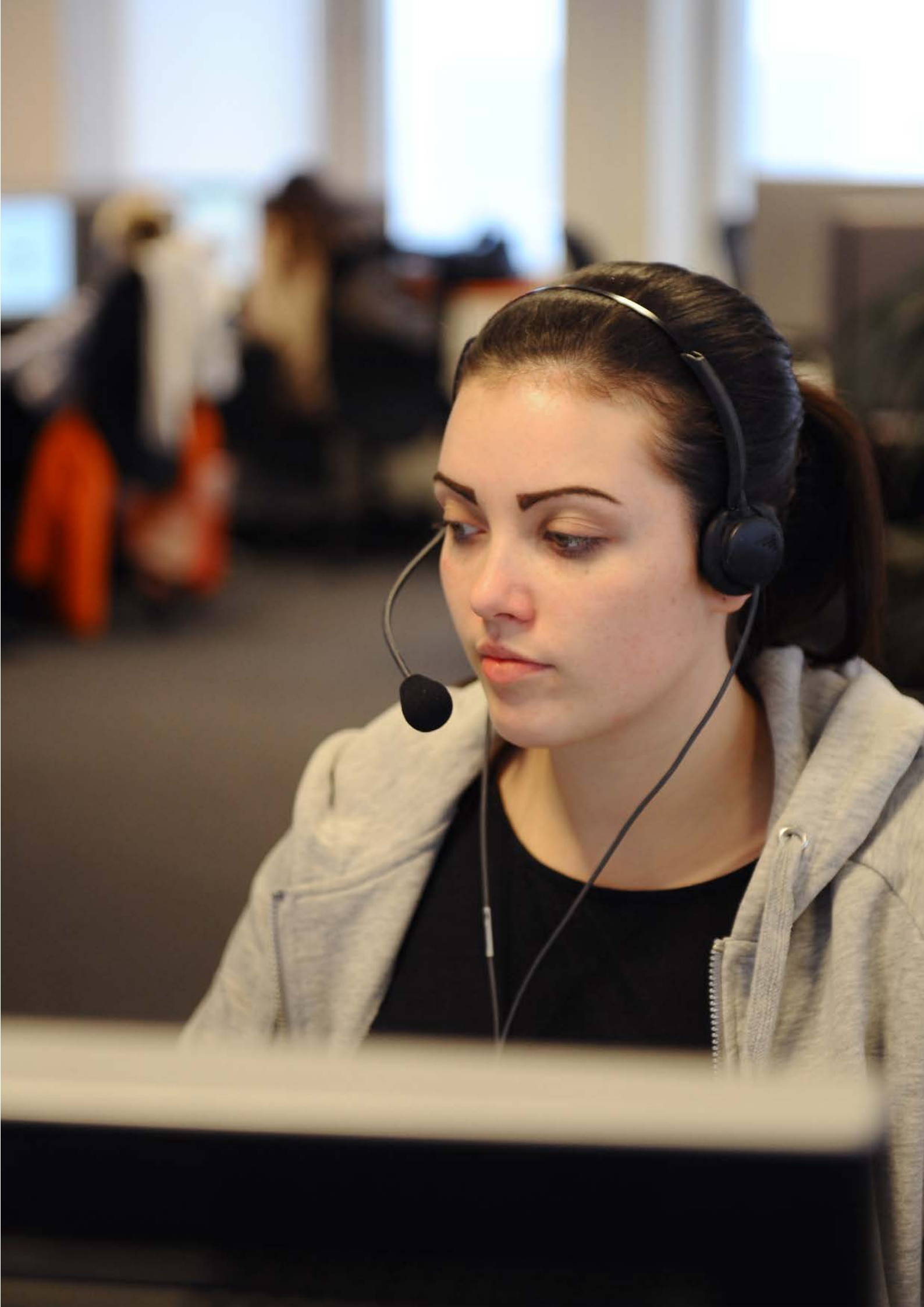
Under 2018 genomförde vi drygt 27 000 förrättningar. Antalet förrättningar har ökat, bland annat eftersom vi 2018 hade fler inspektörer i produktion än tidigare. De inspektörer vi rekryterade 2016–2017 är nu inskolade i rollen som arbetsmiljöinspektör och arbetar mer självständigt.

Produktivitet

År	2018	2017	2016
Produktivitet	105	97	97

Källor: Ines/Agresso

Produktiviteten är här ett mått på hur många förrättningar varje heltidsarbetande arbetsmiljöinspektör i snitt genomförde under året. Tabellen visar att produktiviteten har ökat.

Förelägganden, förbud, åtalsanmälningar, sanktionsavgifter och viten

Om arbetsgivarna inte uppfyller de krav vi ställer kan vi

- kräva att de rättar till bristerna (föreläggande)
- förbjuda viss hantering eller viss verksamhet (förbud)
- anmäla arbetsgivaren till åklagare, vilket vi som regel gör om vi misstänker arbetsmiljöbrott (åtalsanmälan)
- påföra en sanktionsavgift
- begära utdömmande av vite

Antal/År	2018	2017	2016
Förelägganden och förbud	1 469	1 002	742
Åtalsanmälningar	161	176	146
Uttagna sanktionsavgifter	1 134	775	463
Utdömda viten	66	48	49

Källa: Public

Tabellen visar hur många förelägganden och förbud som vi utfärdade, hur många åtalsanmälningar som vi gjorde, antalet uttagna sanktionsavgifter samt antalet utdömda viten under åren 2016–2018. Vi fick under 2018 in 91 domar och beslut i överklagningsärenden från förvaltningsdomstolar, kammarrätter och Högsta förvaltningsdomstolen.

Antalet förelägganden, förbud, sanktionsavgifter och utdömda viten ökade väsentligt jämfört med 2017. Det beror på flera olika saker:

- Många av de inspektörer som anställts under senare år är nu utbildade och bidrar till ett ökat antal ärenden.
- Vi har effektiviserat vår myndighetsutövning, bland annat genom tydligare ärendehantering. Vi har också hållit utbildningar och även satsat på att höja kvaliteten i berednings- och beslutsprocesserna genom effektivare samarbete mellan inspektör, jurist och beslutsfattare.
- Arbetet för sund konkurrens har inneburit att vi har utfört tillsyn på arbetsplatser där regler som är kopplade till sanktionsavgifter är vanliga, till exempel inom byggbranschen.

Antalet åtalsanmälningar är i stort sett oförändrat. Under året fortsatte vi att arbeta tillsammans med polis och åklagare för att ta fram nya riktlinjer så att vår gemensamma handläggningstid av arbetsmiljöbrotten ska vara 18 månader. Syftet är att få en så effektiv hantering som möjligt av dödsolyckor och allvarliga arbetsplatsolyckor. Målet är att dessa riktlinjer kan börja gälla under 2019.

De vanligaste orsakerna till att vi beslutade om sanktionsavgifter 2018 var att det saknades fallskydd, trucktillstånd eller en arbetsmiljöplan. De branscher som fick flest sanktionsavgifter under året är bygg, tillverkning och handel, vilket inkluderar reparation av motorfordon.

Marknadskontroll och produkttillsyn

Vi utför marknadskontroll av produkter som finns på den svenska marknaden, och vi är ansvariga för sex olika produktområden:

1. maskiner
2. personlig skyddsutrustning
3. enkla tryckkärl
4. utrustningar för explosionsfarlig miljö
5. tryckbärande anordningar
6. produkter som inte omfattas av harmoniserad EU-lagstiftning.

Exempel på produkter som vi kontrollerade under året är

- bandtransportörer
- stenkrossar
- maskiner på fordon
- vindkraftverk
- industrihjälm (provning och marknadskontroll).

Arbetsmiljöverket har även ansvar för säkerheten hos maskiner som används av konsumenter. Vi har därför genomfört marknadskontroll av konsumentprodukterna robotgräsklippare och elcyklar.

Arbetsmiljöverket medverkade 2014–2018 i EU-projektet JAMach 14 (Joint Market Surveillance Action). Inom projektet genomförde vi marknadskontroll av motorsågar och fordonslyftar. EU-projekten har stor genomslagskraft, är resurseffektiva och bidrar till att hela EU tillämpar produktreglerna på samma sätt. Genom samverkan med andra medlemsländer kan vi också täcka in en större del av marknaden.

Våra marknadskontrollinsatser ledde till olika sanktioner: försäljningsförbud, produktåterkallelser och sanktionsavgifter. I flera fall noterade vi bristfälliga standarder. Det förde vi vidare till de standardiseringskommittéer där vi är aktiva.

Vi utvecklade arbetet med marknadskontroll under 2018:

- Vi omorganiserade arbetet med marknadskontroll under 2018 för att förbättra kvaliteten och produktiviteten och för att få tydligare ansvarsfördelning mellan enheterna för användarregler och produktkrav. Under omorganisationen lade vi mycket tid på kompetensutveckling.

Samtidigt hade vi många utmaningar:

- Ärendena i marknadskontrollen blir mer och mer komplexa, med robotisering, automatisering och flera komplexa enheter med gemensamma styrsystem i samma produkt. Ju mer komplexa ärendena är, desto mer tid tar våra kontroller.
- Det är svårt att rekrytera och behålla kompetens, framför allt inom automatisering och styrsystem.
- Mycket tid har gått till arbetet med Arbetsmiljöverkets regelförnyelse.

Detta innebar att antalet ärenden sjönk något. Med hänsyn till de utmaningar vi beskriver ovan är resultatet över förväntan.

Marknadskontroll 2018–2016

Produktområde	2018		2017		2016	
	Kontrollerade modeller	Produkter med brist	Kontrollerade modeller	Produkter med brist	Kontrollerade modeller	Produkter med brist
Maskiner	116	56	133	71	92	46
Enkla tryckkärl och tryckbärande anordningar	27	12	2	2	5	3
Utrustningar för explosionsfarlig miljö	2	0	0	0	0	0
Personlig skyddsutrustning	35	19	63	49	93	55
Produkter som inte omfattas av harmoniserad EU-lagstiftning	5	2	15	0	34	2
Totalt antal kontrollerade produkter	185	89	213	122	224	106

Källa: Marko

Prestationer inom inspektionsverksamheten

Kostnaden för förrättningar har stigit med cirka 30 miljoner kronor jämfört med 2017.

Det beror på att vi kunde göra cirka 5 000 fler förrättningar. Anledningen till det är, som vi tidigare nämnt, att vi har fler färdigutbildade inspektörer i produktion. Kostnaden per förrättning var lägre under 2018 jämfört med 2017. Detta beror främst på att vi har arbetat med att minska tidsåtgången för förberedelse och efterarbete i samband med förrättningar.

	2018		2017		2016	
	Antal	Tkr*	Antal	Tkr*	Antal	Tkr*
Genomförda förrättningar	27 154	200 609	22 010	170 225	21 205	158 885

Tkr* = tusen kronor

Källor: Ines/Agresso

Analys – vi ökar vår kunskap

Analysverksamheten är central för Arbetsmiljöverkets övriga kärnverksamheter. Vi arbetar ständigt för att öka kunskapen om vad som skapar ohälsa på våra arbetsplatser, vad som skapar friska arbetsplatser och vad som orsakar tillbud, arbetsolyckor och annan ohälsa.

Inom analysverksamheten tar vi bland annat fram och bearbetar statistik. Vi gör även djupstudier – ett slags fallbeskrivningar av enskilda olyckshändelser. En djupstudie gör vi för att få svar på vad som har påverkat eller framkallat en olycka, och djupstudien ska mynna ut i förslag till förebyggande åtgärder.

I det här kapitlet redovisar vi även hur vi samråder med arbetsmarknadens parter, samverkar med andra myndigheter och arbetar inom EU.

Vi har nationellt ansvar för arbetsskade- och arbetsmiljöstatistik

Arbetsmiljöverket har regeringens uppdrag att ansvara för den officiella statistiken inom arbetsskade- och arbetsmiljöområdet. Vi samlar in och analyserar information om arbetsolyckor och arbetssjukdomar som bygger på inrapportering enligt socialförsäkringsbalken (2010:110) och anmälda arbetsskador till Försäkringskassan. Analysen är en del av det underlag som ligger till grund för våra beslut om vilken inriktning och prioritering våra insatser ska ha.

Statistik till internationella organ

I det nationella uppdraget ingår att, enligt EU-förordningen 349/2011, leverera statistik till EU:s statistikkontor, Eurostat, över arbetsolyckor med fler än tre sjukdagar. På försök levererade vi under året även statistik över arbetssjukdomar till Eurostat. För denna statistik saknas än så länge specifik EU-lagstiftning. Vi samarbetar med Försäkringskassan när vi levererar statistik till Eurostat.

Vi levererar även statistik till Internationella arbetsorganisationen (ILO) varje år: anmälda arbetsolyckor med sjukfrånvaro, anmälda arbetssjukdomar och dödsolyckor i arbetet.

Publicerad information om statistik och förfrågningar om statistik

Under 2018 publicerade vi följande:

- En rapport om arbetsskador, Arbetsskador 2017, som bygger på arbetsskadeanmälningar enligt socialförsäkringsbalken som kommit in till Försäkringskassan.
- Rapporterna Arbetsmiljön 2017 och Arbetsorsakade besvär 2018. De bygger på intervjuundersökningar som Statistiska centralbyrån (SCB) genomför vartannat år på Arbetsmiljöverkets uppdrag. I arbetsmiljöundersökningen mäter vi hur stor andel av den arbetande befolkningen som har varit utsatta för vissa typer av arbetsmiljöproblem. I undersökningen om arbetsorsakade besvär mäter vi hur många som har fått besvär till följd av arbetsmiljöproblem.
- Två informationsblad i serien Korta arbetsskadefakta som kortfattat och översiktligt belyser arbetsmiljöstatistik för ett yrke, en bransch eller ett specifikt arbetsmiljöproblem. Informationsbladen använder vi bland annat i samband med aktiviteter och kampanjer.

Under 2018 fick vi 1 053 förfrågningar om statistik om arbetsskador och inspektionsverksamheten. Två tredjedelar var externa förfrågningar, varav massmedier stod för hälften. Resten var interna förfrågningar.

Statistik om antalet arbetsskador

I januari varje år gör vi en uppskattning av antalet arbetsskador under det gångna året. Preliminärt kan vi se att antalet anmälda arbetsolyckor med sjukfrånvaro ökade marginellt mellan 2017 och 2018, från 37 300 till 37 500 anmälningar. Cirka 59 procent av anmälningarna av arbetsolyckor med sjukfrånvaro berörde män och 41 procent kvinnor. Könsfördelningen under 2018 verkar alltså vara lik könsfördelningen under de senaste fem åren.

Antalet anmälda arbetssjukdomar minskade enligt preliminära uppgifter mellan 2017 och 2018, från 10 500 till 9 200 anmälningar. Minskningen av anmälda arbetssjukdomar var procentuellt ungefär lika stor bland män och kvinnor. Cirka 62 procent av anmälningarna av arbetssjukdom år 2018 gällde kvinnor och 38 procent gällde män.

Arbetsolyckor med dödlig utgång

Preliminära siffror för 2018 visar att det inträffade 50 dödsfall i arbetsolyckor, fördelat på 47 män och 3 kvinnor. Könsskillnaden hänger samman med att betydligt fler män än kvinnor arbetar i de mest olycksdrabbade branscherna, exempelvis bygg, transport och jord- och skogsbruk. Av de 50 förolyckade personerna var 40 arbetstagare och 10 var egenföretagare. Dessutom förolyckades ytterligare 8 personer i Sverige som inte ingår i den svenska arbetskraften och därför inte ingår i den svenska statistiken:

- 3 var inte förvärvsarbetande (till exempel personer i arbetsmarknadspolitisk åtgärd, elever eller interner på fängelse).
- 5 var anställda i företag som har sitt säte i ett annat land än i Sverige. De dödsfallen redovisas i statistiken i det land där den drabbade är försäkrad.

Antal dödsfall i arbetsolyckor bland arbetstagare och egenföretagare 2000–2018 fördelat på kön

Källa: ISA

Gränsvärden för kemiska ämnen

Vi tar fram så kallade kriteriedokument som används för att sätta hygieniska gränsvärden för kemiska ämnen. Dokumenten används även till exempel i arbetsskadeutredningar, på yrkesmedicinska kliniker och av internationella aktörer inom området. Arbetet bedriver vi i ett nordiskt samarbete, Nordiska expertgruppen. Expertgruppen tar fram vetenskapliga underlag för att bestämma vid vilken lufthalt ett kemiskt ämne skadar vår hälsa, till exempel genom irritation, lungpåverkan, allergier och cancer. Vanligen tar utomstående forskare fram underlagen, som expertgruppen diskuterar ett flertal gånger innan de godkänns. Resultaten publiceras i skriftserien Arbete och Hälsa.

Kriterieverksamheten 2018

Expertgruppen diskuterade och publicerade följande dokument 2018:

Status	Kriteriedokument från Nordiska expertgruppen
Diskuterade	• Yrkesmässig kemisk exponering i kombination med ovanliga arbetstider • Oorganiska kloraminer • Yrkesmässig kemisk exponering och hjärt-kärlsjukdom • Gränsvärdessättning av carcinogener
Godkända	• Inga
Publicerade	• Kiselkarbid • Yrkesmässig hudexponering för kemikalier

Vi arbetar inom EU

Situationen på den gemensamma europeiska arbetsmarknaden gör det angeläget att skapa bättre ordning och reda, att arbeta för sund konkurrens. Berörda myndigheter i de olika länderna behöver samverka över gränserna för att få en god arbetsmiljö för alla arbetstagare. Arbetsmiljöverket efterfrågas allt mer i detta sammanhang, såväl nationellt som internationellt.

På regeringens uppdrag företräder vi Sverige i EU:s arbete med lagar, regler och utveckling. Detta arbete bedriver vi både inom ramen för Europeiska arbetsmiljöbyrå (EU-Osha) och inom en nordisk arbetsgrupp, Nordic Future of Work. Men vi genomför också ett eget omfattande analysarbete kring dagens och framtidens utmaningar på arbetsmiljöområdet.

Under 2018 arbetade vi med följande:

- Vi rapporterade till EU-kommissionen om hur vi genomförde 24 arbetsmiljödirektiv under 2013–2017. Bland de 24 direktiven fanns ramdirektivet 89/391/EEG om åtgärder för att främja förbättringar av arbetstagarnas säkerhet och hälsa i arbetslivet och dess 19 sändirektiv. Arbetsmarknadens parter fick möjlighet att yttra sig om innehållet och den slutliga rapporten skickades till kommissionen från Arbetsmarknadsdepartementet.

- Vi deltog vid förhandlingar, i arbetsgrupper och som företrädare för regeringen i Rådgivande kommittén för arbetsmiljöfrågor. I det arbetet behandlades

- o ändringar i direktivet 2004/37/EG om carcinogener och mutagener

- o förberedelser inför ändringar i direktivet 2000/54/EG om biologiska agens

- o förberedelser inför ändringar i direktivet 89/656/EEG om personlig skyddsutrustning.

- EU-kommissionens yrkesinspektionskommitté (SLIC) startade 2017 en ny arbetsgrupp om framväxande risker, EMEX (Emerging risks), med Sverige som ordförande. Arbetsgruppen hade tre uppdrag och samtliga blev klara 2018. Uppdragen var kopplade till kommissionens arbetsmiljömeddelanden, och resultatet blev meddelanden om hur arbetsmiljöinspektörer kan inspektera med perspektiv dels på demografi och genus, dels på belastningsbesvär och psykosociala risker.
- Europeiska arbetsmiljöbyrå, EU-Osha, genomför 2018–2019 en kampanj om kemiska hälsorisker. Det svenska nätverket som är kopplat till EU-Osha genomförde därför fyra seminarier på temat Säkrare kemikaliehantering med hjälp av Reach-förordningen. Knappt 300 personer deltog och utvärderingarna visade att 85 procent hade ökat sina kunskaper om kemiska hälsorisker. På samma tema genomförde Arbetsmiljöverket och Landsorganisationen Sverige (LO) fyra halvdagskonferenser för regionala skyddsombud. Cirka 150 skyddsombud deltog, varav 97 procent ansåg att de fick ökade kunskaper om kemiska hälsorisker.

Samråd och samverkan för verksamhetens skull

Av vår instruktion framgår att vi ska samråda med arbetsmarknadens parter, organisationer och myndigheter i den utsträckning som behövs för vår verksamhet. Vi ska också samråda med representativa arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer innan vi beslutar om föreskrifter till enskilda, kommuner och landsting eller om vi beslutar i förvaltningsärenden som är av större vikt.

Samråd med arbetsmarknadens parter

Vår ambition är att ytterligare utveckla dialogen med arbetsmarknadens parter. Ett viktigt syfte med samråden är att få en dialog mellan oss och parterna, och att utbyta information och erfarenheter om aktuella och framtida arbetsmiljöutmaningar. Dialogen med parterna ska främst ske så nära det dagliga arbetet som möjligt. Det pågår bland annat ett arbete med att utveckla en digital arbetsyta på Arbetsmiljöverkets webbplats där parterna kan få tillgång till information och vara delaktiga i aktuella frågor. Under 2018 hade vi sex samrådsmöten med arbetsmarknadens parter.

Dialog med Sveriges Kommuner och Landsting

Arbetsmiljöverket har en dialog med Sveriges kommuner och landsting, SKL. Under 2018 fokuserade vi främst på hur vi kan

- utbyta erfarenheter om tillsynsaktiviteter på ett bättre sätt
- utveckla arbetsmiljön inom offentlig sektor
- öka kunskapen om arbetsmiljö hos politiker inom kommuner och landsting under 2019.

Samverkan med andra myndigheter

Samverkan med Försäkringskassan

Vi samverkar med Försäkringskassan för att få arbetsgivarna att ta ökat ansvar för arbetsmiljön, förebygga ohälsa och effektivt arbeta med arbetsanpassning och rehabilitering. År 2018 samverkade vi främst inom ramen för regeringsuppdraget kring arbetsmiljön inom äldreomsorgen.

Försäkringskassan deltog i förrättningar inom äldreomsorgen och berättade vilket stöd arbetsgivaren kan få i arbetet med sjukskrivna arbetstagare som ska återgå i arbete. Vi tog också fram en checklista som handläggare på Försäkringskassan kan använda som stöd vid bedömning av om arbetsgivare tar sitt ansvar för arbetsanpassning och rehabilitering eller om de eventuellt ska lämna ett tips om missförhållanden till Arbetsmiljöverket.

Samverkan med Boverket

Under 2018 hade vi två samverkansmöten på enhetschefsnivå och flera arbetsmöten mellan sakkunniga handläggare på myndigheterna. Vi diskuterade bland annat frågor om inomhusmiljö och dagsljus samt ett delbetänkande från kommittén för modernare byggregler. Vi medverkade också i en pilotutbildning i plan- och bygglagen som Boverket höll för arkitekter.

Samverkan med Inspektionen för vård och omsorg

Efter två år avslutade vi 2018 en gemensam försöksverksamhet tillsammans med Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Den var en del av Tillitsdelegationens uppdrag att bedriva försöksverksamheter för att få en mer tillitsbaserad styrning inom offentlig sektor. Detta är några av våra lärdomar av försöket:

- Det är viktigt att ha ett gemensamt fokus på det som ska inspekteras.
- Samordning förutsätter att vi har en rimlig kännedom om varandras uppdrag, planerade insatser och arbetssätt.

Sektorsmyndighet inom funktionshinderspolitiken

Vi har ett samlat ansvar för funktionshinders- och tillgänglighetsfrågor inom arbetsmiljön, vilket innebär att vi samverkar med andra organisationer och integrerar funktionshinderfrågor i vår verksamhet.

- Vi har regelbundna samråd med funktionshindersorganisationer, vilket betyder att vi har ett ömsesidigt utbyte i pågående arbeten och aktuella frågor. År

2018 behandlade vi bland annat projektet om ny regelstruktur och sätt att i våra inspektioner lyfta fram tillgänglighet i det systematiska arbetsmiljöarbetet på arbetsplatserna. Tillsammans träffade vi även projektet Universellt utformade arbetsplatser, som delfinansieras av Europeiska socialfonden och som arbetar för att utforma inkluderande arbetsplatser.

- Vi samverkade med Myndigheten för delaktighet om tillgänglighet och funktionshinder i arbetsmiljön.
- Vi har börjat att systematiskt integrera tillgänglighetsfrågor när vi genomför tillsyn. Under året tog vi till exempel fram ett stöd för att integrera frågor om tillgänglighet och funktionshinder i tillsynen.

Prestationer inom analysverksamheten

Kostnader för kriterieverksamheten har minskat kraftigt sedan 2017. Det beror på att svenska kriteriegruppen har avslutat sitt arbete. Vi har därför haft en lägre kostnad för externa tjänster kopplade till kriterieverksamheten. Kostnader för den officiella statistiken varierar då vissa statistikrapporter levereras vartannat år. 2018 levererade vi 3 stycken. Vi slutförde fyra djupstudier om handhållna maskiner under 2018. Vi har dock inte färdigställt slutrapporten.

Publikationer	2018		2017		2016	
	Antal	Tkr*	Antal	Tkr*	Antal	Tkr*
Kriterieverksamheten	–	2 909	–	5 567	–	6 525
Svenska kriteriegruppens ¹ godkända underlag	0	–	0	–	2	–
Svenska kriteriegruppens publicerade underlag	0	–	3	–	4	–
Nordiska expertgruppens godkända underlag	0	–	2	–	2	–
Nordiska expertgruppens publicerade underlag ²	2	–	0	–	1	–
Officiell statistik	3	7 293	1	3 673	3	7 497
Djupstudier	4	571	0	–	5	831

Tkr* = Tusen kronor

Källor: ISA/Agresso

1. Svenska kriteriegruppen avslutade sitt arbete 2017.

2. Publiceras i den vetenskapliga skriftserien Arbete och hälsa

Regler – vi utfärdar nya och omarbetar gamla

Med arbetsmiljölagen och vår instruktion som utgångspunkt ger Arbetsmiljöverket ut föreskrifter och allmänna råd som preciserar vilka krav som ställs på arbetsmiljön. Vi har cirka 70 gällande föreskrifter som mer eller mindre detaljerat täcker hela vårt ansvarsområde. Vi utfärdar nya regler och omarbetar och upphäver föreskrifter i takt med den tekniska utvecklingen, utvecklingen av språket och förändringar i angränsande lagstiftning samt när synpunkter kommer in från parterna och andra aktörer.

Regelförnyelse – vi anpassar våra regler för framtiden

Vi drev under 2016–2018 ett utvecklingsprogram, Programmet för regelförnyelse. Syftet var att förnya vårt arbete med att utforma, kommunicera och följa upp våra regler så att reglerna är anpassade för ett arbetsliv i förändring. För att klara det tog vi fram en helt ny regelstruktur.

Det nuvarande programmet avslutas i februari 2019, men utvecklingsarbetet kommer att fortsätta i minst tre år till genom att vi

- inför alla våra regler i den nya regelstrukturen och i Arbetsmiljöverkets ordinarie föreskriftsarbete
- startar ett nytt program med fokus på kommunikation och samråd.

Under året påbörjade vi föreskriftsarbetet och genomförde två möten med arbetsmarknadens parter för att kunna ta tillvara deras synpunkter redan från början.

Beslutade föreskrifter om hygieniska gränsvärden och smittrisker

År 2018 implementerade vi två nya EU-direktiv i Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2018:1) om hygieniska gränsvärden, som trädde i kraft den 21 augusti 2018. Direktiven handlar om gränsvärden och skydd för arbetstagare mot risker vid exponering för carcinogener eller mutagena ämnen i arbetet.

Vi tog även fram nya föreskrifter om smittrisker (AFS 2018:4), med ett starkare

fokus på hygienrutiner och förebyggande arbete. Föreskrifterna innehåller också tydligare krav på tvätt av arbetskläder för vissa arbetsuppgifter. Föreskrifterna trädde i kraft den 19 november 2018.

Nya regler för utförande av personlig skyddsutrustning

Under 2018 började den nya EU-förordningen 2016/425 om utförande av personlig skyddsutrustning att gälla. I och med det upphävdes den svenska lagstiftning som var kopplad till det tidigare direktivet, föreskrifterna (AFS 1996:7) om utförande av personlig skyddsutrustning. Eftersom de nya reglerna är en EU-förordning gäller de direkt och det behövs inga svenska föreskrifter.

Pågående föreskriftsarbete

Trycksatta anordningar

Den 1 december 2017 trädde nya föreskrifter i kraft om användning och kontroll av trycksatta anordningar (AFS 2017:3). I efterhand har det framkommit behov av att korrigera föreskrifterna och anpassa dem till den konsekvensutredning som vi gjorde innan vi skrev föreskriften. Våren 2018 påbörjade vi därför ett arbete med att ta fram en ändringsföreskrift, som nu har varit på externremiss.

Kemiska arbetsmiljörisker

Under året trädde nya föreskrifter om hygieniska gränsvärden (AFS 2018:1) och smittrisker (AFS 2018:4) i kraft. Som en följd av det behövde vi även revidera föreskrifterna (AFS 2011:19) om kemiska arbetsmiljörisker. När vi reviderade dem förtydligade vi även de paragrafer som handlar om märkning av rörledningar och allergiframkallande ämnen.

Sprängarbete

Vi omarbetade föreskrifterna om sprängarbete (AFS 2007:1) för att de ska spegla den tekniska utvecklingen i samhället. Vi behövde bland annat se över undantagen från krav på att ha en sprängarbas och en sprängplan vid vissa typer av sprängarbete. Ett syfte med denna

revidering är att öka säkerheten vid alla typer av sprängarbeten, oavsett vilken teknisk utrustning eller metod som används. Ett annat syfte är att motverka osund konkurrens vid upphandling av sprängarbeten.

Medicinska kontroller

Vi omarbetar föreskrifterna om medicinska kontroller i arbetslivet (AFS 2005:6). De nya föreskrifterna kommer bland annat att innehålla

- nya krav på handintensivt arbete och arbete med kvicksilver
- nya gränser för provtagning
- förtydligad ansvarsfördelning mellan arbetsgivaren och den medicinska expertisen
- ändringen att arbetsgivare inte behöver sända in uppgifter till Arbetsmiljöverket.

Arbetsanpassning

Vi omarbetar föreskrifterna om arbetsanpassning och rehabilitering (AFS 1994:1). Syftet är att förtydliga reglerna för att arbetsgivare bättre ska förstå vilket ansvar de har för att förebygga ohälsa och underlätta återgång i arbete efter sjukskrivning.

Arbetsplatsens utformning

Vi omarbetar föreskrifterna om arbetsplatsens utformning (AFS 2009:2). I det nya förslaget finns bland annat

- ett tillägg om ansvar för bruksskedet, det vill säga den färdiga byggnaden
- skärpta krav på tillgänglighet
- ändrat krav på kontroll av ventilationssystem
- upphävda krav på väntrum och överliggningsrum.

Vi deltar som experter i standardiseringsarbetet

Arbetsmiljöverket bidrar i både svenska och nationella standardiseringsorgan med expertkunskande. Under 2018 deltog vi i 38 svenska tekniska kommittéer och på fler än 100 kommitté- och arbetsgruppsmöten, både

nationellt och internationellt. Arbetsmiljöverket besvarar också standardiseringsremisser. Under 2018 behandlade vi 125 remisser.

Vi utfärdar tillstånd för undantag från regler

Vissa arbetsuppgifter är förbjudna enligt arbetsmiljölagen, arbetstidslagen eller Arbetsmiljöverkets föreskrifter. Vi kan dock bevilja undantag från reglerna och utfärda tillstånd. Det kan till exempel gälla att riva en fastighet som innehåller asbest, arbeta längre än arbetstidslagen tillåter eller anlita barn under 13 år i teaterföreställningar eller filmspelningar.

De två största ärendegrupperna inom vår tillståndshantering är ansökningar om hantering av asbest och ansökningar som avser arbete för minderåriga som är under 18 år. Under 2018 fattade vi beslut om 369 ansökningar om tillstånd att hantera asbest, som resulterade i cirka 21 300 anmälningar om planerad rivning. Vi fattade även beslut om 522 ansökningar om tillstånd för minderåriga att arbeta. Vi saknar könsuppdelad statistik för antalet flickor och pojkar eftersom vi inte frågar efter denna information i ansökningarna.

Arbetstidslagen innehåller bland annat regler om hur länge man får arbeta per dygn och per vecka. Den tar till exempel upp ordinarie arbetstid och jourtid, vilka raster man har rätt till och vad som gäller för nattvila. Vi kan bevilja undantag även från dessa regler. Under 2018 fick vi in 45 sådana ärenden. Könsuppdelad statistik saknas.

Nytt för år 2018 är att vi behandlar ansökningar om att få hantera biocider klass 1, oftast råttgift. För att få skydda andra platser än bostäder eller lokaler för allmänna ändamål krävs det tillstånd från Arbetsmiljöverket. Tillstånden är kopplade till personer och inte arbetsgivare, vilket innebär att varje person som använder biocider klass 1 i yrket (och har rätt utbildning) ska ha ett individuellt tillstånd. Fram till den 23 november 2018 hade vi fattat 995 tillståndsbeslut.

Prestationer inom regelverksamheten

Kostnaden för vårt föreskriftsarbete var högre än 2017. Det beror till stor del på att arbetet med föreskriften (AFS 2018:4) om smittrisker var mycket resurskrävande. Vi skrev föreskriften från grunden, vilket krävde en total revision inom sakområdet. Föreskriften reglerar dessutom den politiskt angelägna frågan om arbetskläder, vilket innebar att vi behövde ha många möten med andra organisationer, inklusive Arbetsmarknadsdepartementet.

Kostnaden för standardiseringsverksamheten var lägre 2018 jämfört med 2017. Det beror främst på att mycket tid gick åt till den omorganisation vi genomförde inom avdelningen för regler 2018. Dessutom har arbetet med vår regelförnyelse varit tidskrävande. Vi har trots detta kunnat upprätthålla vårt standardiseringsarbete.

	2018		2017		2016	
	Antal	Tkr*	Antal	Tkr*	Antal	Tkr*
Föreskrifter	–	6 034	–	3 697	–	3 422
Nya	2	–	1	–	4	–
Ändringar	6	–	2	–	4	–
Upphävda	2	–	4	–	2	–
Standardisering	–	3 157	–	3 738	–	3 697
Möten, tekniska kommittéer, Sverige	72	–	43	–	58	–
Möten, internationella arbetsgrupper	32	–	35	–	26	–
Besvarade remisser	125	–	110	–	97	–

Tkr* = tusen kronor

Källa: Agresso/Public

Kommunikation – för god arbetsmiljö

Vi vill öka kunskaperna om och engagemanget för arbetsmiljöfrågor och erbjuda stöd och hjälp för en bra arbetsmiljö för alla. Därför är vår kommunikation med landets arbetsgivare, arbetstagare, skyddsombud, branschorganisationer och arbetsmarknadens parter viktig. Vi vill med vårt kommunikationsarbete skapa insikt och förståelse, och motivera människor att söka kunskap som främjar en god arbetsmiljö. Kommunikationsarbetet utgår från vårt uppdrag att utarbeta och sprida information inom arbetsmiljöområdet.

Svarstjänsten möter allmänheten

Vår svarstjänst har en viktig funktion i mötet med allmänheten. De som arbetar där tar emot tips om missförhållanden och svarar på allmänna frågor. Den som har en allmän fråga om arbetsmiljö får här stöd och vägledning av oss utifrån arbetsmiljölagen, arbetstidslagen och våra föreskrifter. Frågorna kommer från samtliga sektorer i samhället och berör alla aspekter av arbetsmiljön. De som vänder sig till svarstjänsten med frågor är främst arbetsgivare, arbetstagare och skyddsombud. De vanligaste frågorna 2018 rörde

- arbetsplatsens utformning
- kränkande särbehandling
- byggnads- och anläggningsarbeten
- skyddsombudsfrågor
- regelverket för att anmäla arbetsskador.

Under 2018 tog vi emot tips och svarade på allmänna frågor och frågor om e-tjänster vid cirka 42 000 tillfällen. Av personerna som kontaktade oss på svarstjänsten var cirka 41 procent kvinnor och cirka 48 procent män. För resterande är könstillhörigheten okänd. Vid frågor om e-tjänster och allmänna frågor var könsfördelningen ganska jämn. Däremot finns det en könsskillnad i inrapporterade tips. Kvinnor stod för cirka 18 procent och männen för cirka 40 procent av tipsen. För resterande är könstillhörigheten okänd.

Svarstjänsten tar emot telefonsamtal och ger stöd till alla som använder våra e-tjänster: Arbetsskada, Tillståndsstöd, Utstationering och Anmälan av farliga eller bristfälliga produkter. Svarstjänsten ansvarar även för Arbetsmiljöverkets telefonväxel och ordermottagning av publikationer. Under 2018 kontaktade cirka 94 000 personer de olika delarna av vår svarstjänst, inklusive samtal med telefonväxeln.

Svarstjänsten svarar på frågor från utländska arbetsgivare och utstationerade arbetstagare. För att kunna informera om registrering och vilka rättigheter man har när man arbetar i Sverige talar personalen flera olika språk förutom engelska, till exempel polska, finska, danska, franska och italienska. Registret för utstationerad arbetskraft förvaltades under 2018 av svarstjänsten.

Svarstjänsten flyttar

Regeringen fattade 2018 beslutet att Arbetsmiljöverket skulle lokalisera ytterligare en del av verksamheten till Mölndal. Vi började till följd av detta under året att överföra svarstjänstens verksamhet till Mölndal. Det ledde till att bemanningen under året gradvis minskade i Stockholm samtidigt som vi anställde medarbetare i Mölndal. Svarstjänstens personal planerade till stor del själva för den nya verksamheten i Mölndal och utbildade de nyanställda där. Det fick till följd att färre personer än normalt var tillgängliga för att besvara frågor i svarstjänsten. Även antalet talade språk minskade.

För att klara bortfallet av personal och kompetens svarade svarstjänsten på frågor via telefon i stället för via e-post. Tack vare det blev svarstiderna, totalt sett, kortare och allmänheten fick till stor del normal service, trots personalbortfallet. Dock hade vi kortare öppettider på grund av den minskade bemanningen.

Kunskapssammanställningar

Under 2018 tog vi fram

- kunskapssammanställningen Nya sätt att organisera arbete som visar hur det gränslösa arbetslivet utmanar både arbetstagare och arbetsgivare. Den presenterades tillsammans med en ny vägledning och en forskarantologi om det gränslösa arbetslivet. Tillsammans visar de att det behövs tid för återhämtning och stressförebyggande arbete. Det nya gränslösa arbetet öppnar möjligheter för många, men för andra är det svårt att hantera och riskerar att leda till ohälsa. Förmågan att sätta gränser blir en allt viktigare kompetens för arbetstagare, samtidigt som det är viktigt att arbetsgivare tar ansvar för att balansera krav med resurser. Forskningen visar dessutom att det krävs förberedelser och träning i nya arbetssätt om övergången till aktivitetsbaserade kontor ska fungera.

Både kunskapssammanställningen och vägledningen är uppdrag som regeringen har gett till Arbetsmiljöverket.

- kunskapssammanställningen Arbetsmiljörisker med antibiotikaresistenta bakterier som visar att Sveriges restriktiva hållning till antibiotikaanvändning och vårt generella förebyggande arbete innebär liten risk för att arbetstagare ska smittas. Men kunskapssammanställningen gör det också tydligt att vi vet för lite om hur riskerna ser ut för människor i flera yrkesgrupper. Det behövs mer forskning om bakteriernas förekomst i bland annat skolan och barnomsorgen, och om effekten av förebyggande åtgärder.

Vi presenterade de två kunskapssammanställningarna vid två välbesökta halvdagsseminarier. Båda seminarierna livesändes och vi publicerade sedan filmerna på vår webbplats, tillsammans med filmade intervjuer med forskarna.

Sedan 1 juni 2018 har Myndigheten för arbetsmiljökunskap tagit över ansvaret för att ta fram nya kunskapssammanställningar.

Arbetsmiljöverket kommer under 2019 att slutföra de kunskapssammanställningar som vi redan arbetar med.

Verktyg för friskare arbetsplatser

Arbetsmiljöverket uppmärksammade 2018 några verktyg för arbetsmiljöarbete som Sunt arbetsliv, Partsrådet och Prevent hade tagit fram. Vi publicerade en artikel om verktygen på av.se tillsammans med sponsrade inlägg i sociala medier. Vi hade totalt 2 851 besök på sidan med artikeln på av.se. På Facebook hade våra inlägg en räckvidd på 49 843 visningar, medan inläggen på LinkedIn kom upp i 11 000 visningar.

Fortsatt hög närvaro i sociala medier

Under 2018 fortsatte vi att vara aktiva i sociala medier med engagerande innehåll och genom att svara i kommentarsfälten. Framför allt var vi aktiva på Facebook. Vi publicerade 80 inlägg till våra drygt 36 000 följare, vilket är cirka 6 000 fler följare än året innan. Inläggen nådde i genomsnitt 55 852 personer som alltså fick inläggen i sitt flöde. Arbetsmiljöverkets kanal på Youtube är fortsatt populär och antalet prenumeranter ökade med 25 procent. Under 2018 lade vi upp 61 nya klipp.

Arbetsmiljöverkets eget Twitterkonto, @Arbetsmiljö hade vid årsslutet 5 096 följare, en ökning med 113 sedan förra årsslutet. Följarna är till största delen arbetsmarknadens parter, journalister, opinionsbildare och politiker. Under året lade vi ut 134 tweetar från kontot, vilket genererade 604 retweetar. Stor uppmärksamhet fick till exempel

- slutrapporten om första linjens chefers arbetsmiljö som publicerades den 5 september 2018
- kunskapssammanställningen om det gränslösa arbetslivet som utmanar individer och arbetsgivare att ge plats för återhämtning och motverka stress
- skyddsombudens dag den 26 oktober
- rapporterna Arbetsmiljö 2017 och Arbetsorsakade besvär 2018.

Flest retweetar fick inläggen om slutrapporten om inspektionsinsatsen av första linjens chefers arbetsmiljö. Det totala antalet tweetar minskade marginellt jämfört med året innan. Samtidigt ökade engagemanget något i form av favoritmarkeringar, retweetar och svar på kontots tweetar.

Fortsatt utveckling av webbplatsen

Under 2018 gjorde vi en effektkartläggning av vår webbplats. Vi utgick från målgruppernas behov och webbplatsens effektmål.

Kartläggningen resulterade bland annat i en ny design på startsidan som ska göra det lättare för målgrupperna att hitta rätt. Vi lanserade den nya designen den 8 november. Under året fortsatte vi med vår tillgänglighetsanpassning, exempelvis av föreskrifter i pdf-format. Vi anpassade också webbplatsen efter dataskyddsförordningen (GDPR).

Under 2018 hade vi drygt 3 miljoner besök på webbplatsen. De fem mest besökta sidorna, förutom startsidan, var Föreskrifter, Arbetsmiljölagen, Arbetstidslagen, Skyddsombud och arbetsmiljöombud samt Checklistor. De mest nedladdade föreskrifterna var Organisatorisk och social arbetsmiljö (AFS 2015:4), Arbetsplatsens utformning (AFS 2009:2) och Systematiskt arbetsmiljöarbete (AFS 2001:1).

Genomslaget i medierna ökar

Arbetsmiljöverket förekom under 2018 i medier vid drygt 17 000 tillfällen, en ökning jämfört med 2017. Liksom de senaste åren handlade det främst om organisatorisk och social arbetsmiljö, om hot och våld och om stress och trakasserier inom olika branscher och yrken.

Mest uppmärksamhet fick Arbetsmiljöverkets undersökning Arbetsorsakade besvär 2018 och rapporten Arbetsmiljön 2017. Annat som fick stor uppmärksamhet var kunskapssammanställningarna om det gränslösa arbetslivet samt inspektionsinsatserna mot hot och våld på HVB- och LSS-boenden¹ samt den myndighetsgemensamma insatsen mot osund konkurrens inom bilvårdsverksamhet.

Under året omnämndes Arbetsmiljöverket ofta i artiklar eller inslag som handlade om sexuella trakasserier och kränkande särbehandling. I och med #metoo ökade antalet artiklar och inslag i medierna om sexuella trakasserier och arbetsmiljöarbete, särskilt under senare delen av 2017 och första halvåret 2018. Tittar man på mediebilderna för 2016 och längre tillbaka i tiden var det få som gjorde den kopplingen.

Arbetsmiljöverket fick tre debattartiklar publicerade under 2018:

- I april publicerade Altinget.se ett inlägg om det förebyggande arbetet mot skador och dödsolyckor i arbetet.
- I maj publicerade Svenska Dagbladet en debattartikel av generaldirektör Erna Zelmin-Ekenhem om det myndighetsgemensamma arbetet mot osund konkurrens.
- I november publicerade tidningen Arbetet en debatt om vikten av att produkter såsom skyddsmask 90 följer gällande säkerhetsregler och har CE-märkning.

Ökat intresse för Arbetsmiljöverkets handlingar

Det finns ett stort intresse för att ta del av allmänna handlingar hos Arbetsmiljöverket. Antalet begäranden har ökat under de senaste åren. Trenden är tydlig – ju fler inspektioner Arbetsmiljöverket gör, desto fler utlämnanden blir det.

Vi har en central funktion vid enheten för registratur och utlämnande där åtta medarbetare arbetar med att ta fram handlingar och lämna ut dem till privatpersoner, företag och medier. De handlingar vi lämnar ut blir underlag till bland annat artiklar, reportage och nyhetsinslag och på så sätt sprider de viktig information om vårt arbete.

De vanligaste handlingarna som begärs ut är inspektionsmeddelanden som vi upprättar i samband med tillsynen på olika arbetsplatser. Andra ofta efterfrågade handlingar är

- begäran enligt 6 kap. 6a § arbetsmiljölagen från skyddsombud om brister i arbetsmiljön på en arbetsplats

1. HVB är en förkortning av hem för vård eller boende. LSS är en förkortning av lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.

- Arbetsmiljöverkets beslut om sanktionsavgifter mot företag som brister i sitt arbetsmiljöarbete
- handlingar som rör en viss bransch där vi till exempel har haft särskilt riktade inspektionskampanjer.

Den övervägande delen av förfrågningarna kommer in via e-post till Arbetsmiljöverkets myndighetsbrevlåda. På Arbetsmiljöverkets webbplats finns också delar av vårt diarium publicerat. Många väljer att först söka där för att sedan återkomma med en specifik beställning av de handlingar som de önskar ta del av.

Av tabellen nedan framgår antalet utlämnade handlingar under de tre senaste åren.

Antal/År	2018	2017	2016
Antal utlämnade handlingar	60 165	46 830	30 677

Källa: Public

Prestationer inom kommunikationsverksamheten

Under året publicerade vi två kunskapssammanställningar. Eftersom antalet halverades jämfört med 2017 sjönk också kostnaden med nästan hälften. Vi tog inte fram någon interaktiv utbildning under 2018.

Svarstjänsten påverkades av omlokaliseringen av verksamheten till Mölndal och besvarade cirka 5 000 färre mail och telefonsamtal jämfört med 2017. Flera medarbetare slutade på svarstjänsten under året vilket gjorde att kostnaden för personal sjönk.

	2018		2017		2016	
	Antal	Tkr*	Antal	Tkr*	Antal	Tkr*
Kunskapssammanställningar	2	1 249	4	2 957	5	3 646
Interaktiva utbildningar	0	–	2	2 957	0	–
Svarstjänsten	–	8 071	–	8 607	–	9 650
Telefonsamtal (exkl. växel)	30 709	–	32 560	–	28 942	–
Mejl- och webbfrågor	11 725	–	15 260	–	13 696	–

Tkr* = tusen kronor.

Källor: Trio/Nilex/Agresso

Kompetensförsörjning – ett systematiskt och strategiskt arbete

Arbetsmiljöverket arbetar systematiskt med kompetensförsörjning på alla nivåer. Vår övergripande plan för kompetensförsörjning utgår från myndighetsledningens prioriteringar, den strategiska verksamhetsplaneringen och avdelningarnas egna kompetensanalyser.

Vi vill med detta säkerställa att vi har rätt kompetens som bidrar till att vi uppnår verksamhetens mål och att vi har en hälsosam arbetsmiljö och en lärande arbetsplats. Under 2018 arbetade vi mycket med kultur och kommunikation.

Attraktiv arbetsgivare

Vi vill erbjuda en attraktiv arbetsplats med bra anställningsvillkor, intressanta arbetsuppgifter och goda kompetensutvecklingsmöjligheter. Vi genomförde under året 55 rekryteringar och antalet ansökningar varierade. Vi ser därför ett fortsatt behov av att tydliggöra vårt varumärke för att attrahera och anställa medarbetare med rätt kompetens.

Under 2018 anställde vi 43 medarbetare (inklusive interna rekryteringar), 25 kvinnor och 18 män. Av de rekryterade medarbetarna var 10 arbetsmiljöinspektörer, varav 3 kvinnor och 7 män. Orsaken till rekryteringarna var främst pensionsavgångar och ersättningsrekryteringar. Inom ramen för programmet Praktik i staten tog vi under 2018 emot 3 praktikanter i samarbete med Arbetsförmedlingen.

Samverkansavtal som utvecklar

Arbetsmiljöverkets samverkansavtal trädde i kraft den 1 december 2017. Syftet med samverkansavtalet är att öka medarbetarnas inflytande och delaktighet i verksamheten. Alla medarbetare ska tidigt få information om nyheter och förändringar och också få möjlighet att lämna synpunkter. Målet är att alla frågor ska avgöras där de hör hemma i verksamheten, så långt ut i organisationen som möjligt. På så vis hoppas vi få kontinuerlig utveckling för medarbetarna, av arbetsplatsen och av verksamheterna.

Sammantaget var arbetet med att implementera samverkansavtalet under 2018 framgångsrikt. Ett gott exempel på hur vi har arbetat i enlighet med samverkansavtalet är utlokaliseringen av en del av vår verksamhet från Stockholm till Mölndal. Parterna var delaktiga under hela processen. Vi träffades vid extrainsatta centrala samverkansmöten för att gemensamt samverka kring utlokaliseringen. Ett annat exempel är att nya former för samverkansmöten på olika nivåer har prövats och utvecklats.

Interna utbildningar under året

Introduktion och tillsyn

Vi genomförde följande under 2018:

- En intern tillsynsutbildning. Vår tillsynsutbildning är grunden för alla nyanställda arbetsmiljöinspektörer. Även andra medarbetare har behov av hela eller delar av utbildningen. Tillsynsutbildningen pågår under sex månader och består av teori och praktik med inspektioner under handledning.
- Tre introduktionsutbildningar för alla nyanställda, två för nya medarbetare och en för nya chefer.

Jämställdhet och tillgänglighet

Jämställdhet och tillgänglighet ingår i introduktionsutbildningen för nyanställda och i tillsynsutbildningen. Det ser vi som nödvändigt för att vi ska ha tillräcklig kompetens i vårt externa uppdrag. Detta är andra exempel på insatser under 2018:

- Seminarier om tillgänglighet och jämställdhet inom Programmet för regelförnyelse. Programmets skrivgrupper fördjupade sina kunskaper om att skriva klarspråk genom språkgranskningar och workshoppar.
- Ett jämställdhetsseminarium för chefer och nyckelpersoner. Syftet var att forma en gemensam nulägesbild och förståelse för ytterligare utvecklingsinsatser för ett långsiktigt hållbart jämställdhetsarbete.

- I delar av verksamheten fördjupade vi kunskaperna i hur tabeller och diagram kan göras mer tillgängliga. Målet var att våra publikationer ska vara tillgängliga för alla, oavsett mottagarens funktionssätt.

Exempel på andra kompetensutvecklande insatser under året

Vi genomförde

- ett seminarium om trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande särbehandling
- klarspråksutbildningar på flera avdelningar
- temadagar för arbetsmiljöinspektörer, till exempel om osund konkurrens, bemötandekompetens, nya föreskrifter, utstationering och handläggning av arbetsmiljöhändelser med fokus på anmälan om allvarlig händelse eller olycksfall
- utbildning i den nya dataskyddsförordningen, GDPR, för alla medarbetare.

Lokalisering av verksamhet och ny avdelning för myndighetssamverkan i Mölndal

Som tidigare nämnts fattade regeringen under 2018 ett beslut om att Arbetsmiljöverket skulle lokalisera ytterligare en del av verksamheten till Mölndal. Vi påbörjade därför uppbyggnaden av en ny avdelning i Mölndal för arbetet med myndighetssamverkan mot osund konkurrens. Dessutom påbörjade vi arbetet med att lokalisera enheten för svarstjänst till Mölndal.

De medarbetare som tidigare arbetat med osund konkurrens eller på svarstjänsten i Stockholm erbjöds stöd, bland annat karriärrådgivning och utbildning. En del av medarbetarna fick nya anställningar internt och en del gick vidare externt.

Kultur, ledarskap och medarbetarskap

Vi inledde 2018 med ett arbete för att utveckla vår kultur. På chefsmöten och avdelningsmöten arbetade vi till exempel med frågor om tillit och förtroende. Vi definierade också det ledarskap som krävs för att uppnå önskad kultur, och uppdaterade ledarpolicyn som ska leda till önskat ledarskap och lärande. Medarbetarskapet utvecklades, exempelvis genom arbete med samverkan och utbildning i bemötande.

Arbetsmiljö

Ett av målen för vår organisatoriska och sociala arbetsmiljö är att chefer och skyddsombud ska ha goda kunskaper om systematiskt arbetsmiljöarbete så att de bidrar till att utveckla Arbetsmiljöverkets verksamhet. Under 2018 genomförde vi följande:

- Chefer och skyddsombud, cirka 80 personer, fick utbildning i systematiskt arbetsmiljöarbete och organisatorisk och social arbetsmiljö. Utbildningen fokuserade på praktisk tillämpning av vårt interna systematiska arbetsmiljöarbete och på samverkan mellan chefer och skyddsombud.
- Årets kompetensutveckling för skyddsombuden hade temat bemötande, kommunikation och skyddsombudens dilemman.
- Vi tog fram en plan för likabehandling och en rutin för att motverka trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande särbehandling.
- Vi började följa upp och utvärdera det interna arbetet med vår organisatoriska och sociala arbetsmiljö på individ- och gruppnivå.
- På området säkerhet implementerade vi regler för trafiksäkerhet och började skriva om rutinen för hot och våld.

Kompetenser 2016–2018

Medelantalet anställda 2018 var 639, en ökning med 9 anställda från 2017. Vi blev fler anställda inom alla kompetenser. I kärnverksamheten och ledningen ökade andelen män något.

Medelantalet anställda

	2018		2017		2016	
Kompetenser	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Kärnverksamhet	238	204	241	200	223	188
Ledning	40	18	41	16	35	15
Stödverksamhet	105	34	98	34	98	37
Summa	383	256	380	250	356	240
Totalt	639		630		596	

Källa: Agresso

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron ökade med 0,5 procentenheter mellan 2017 och 2018. Av den totala sjukfrånvaron minskade andelen långtidssjukfrånvaro. Andelen korttidssjukfrånvaro utgör knappt 47,8 procentenheter av den totala sjukfrånvaron. Sjukfrånvaron ökade för både kvinnor och män, för kvinnor med 0,8 procentenheter och för män med 0,1 procentenheter. För anställda mellan 30 och 49 år minskade sjukfrånvaron med 0,4 procentenheter. För anställda som är 50 år och äldre ökade sjukfrånvaron med 1,3 procentenheter.

Sjukfrånvaro över tid angiven i procent

Sjukfrånvaro	2018	2017	2016
Total sjukfrånvaro	4,4	3,9	3,1
Långtidssjukfrånvaro – andel av total sjukfrånvaro	52,2	55,2	43,4
Kvinnors sjukfrånvaro	5,4	4,6	3,9
Mäns sjukfrånvaro	2,9	2,8	1,9
Alla yngre än 30 år*	-	-	3,0
Alla mellan 30 och 49 år	4,0	4,4	3,4
Alla 50 år eller äldre	4,6	3,3	2,9

Källa: Agresso

*) Sjukfrånvaron redovisas inte för grupper där antalet understiger 10 personer, eftersom uppgifterna då kan härledas till enskilda personer.

Återrapportering av uppdrag från regeringen och andra redovisningar

Vi rapporterar följande regeringsuppdrag i detta kapitel:

- jämställdhetsintegrering av verksamheten
- informationsinsatser till arbetsgivare för att förebygga sexuella trakasserier i arbetslivet
- krav på kollektivavtalsenliga villkor vid upphandling

Regeringsuppdragen om förstärkt tillsyn av företag som bryter mot arbetsmiljöregelverket och tilläggsuppdraget om särskilda informationsinsatser rapporteras i kapitlet om ordning och reda på arbetsmarknaden. Övriga uppdrag har vi redan rapporterat separat. En lista över de uppdragen finns i slutet av detta kapitel. Rapporterna finns på av.se.

Jämställdhetsintegrering av verksamheten

Regeringsuppdraget om att jämställdhetsintegrera verksamheten inleddes 2015 och vi avslutade det i december 2018. I februari 2018 delrapporterade vi uppdraget. I delrapporten framgår vilka olika utvecklingsinsatser kopplade till jämställdhetspolitikens sex olika delmål som vi genomfört. Där finns också en uppföljning av vår handlingsplan för jämställdhetsintegrering 2015–2018. Vi förankrade innehållet i rapporten internt genom ett seminarium för chefer och nyckelpersoner. Seminariets syfte var att skapa en gemensam nulägesbild och inventera behovet av ytterligare utveckling.

Vårt regelförnyelsearbete är ett exempel på hur vi arbetar med jämställdhetsintegrering. Arbetsmiljöverkets föreskrifter har stor betydelse på den svenska arbetsmarknaden och för de enskilda arbetstagarna. Genom att utveckla ett genusmedvetet regelarbete, och ha med genusperspektiv i analys, urval och prioriteringar av regler, kan vi bidra till en jämställd arbetsmiljö.

Informationsinsatser till arbetsgivare för att förebygga sexuella trakasserier i arbetslivet

Regeringen beslutade i vårändringsbudgeten 2018 om ytterligare satsningar för att motverka sexuella trakasserier. Arbetsmiljöverket fick därför i slutet av juni ett uppdrag av regeringen att genomföra en informationsinsats till arbetsgivare för att förebygga sexuella trakasserier i arbetslivet. Vi fick som mest använda 10 miljoner kronor i utökat anslag för uppdraget.

Vår huvudaktivitet i uppdraget pågick under oktober–december 2018. Den bestod i att vi lämnade information om sexuella trakasserier till arbetsgivare vid alla våra inspektioner och uppföljningsbesök. Totalt 4 388 arbetsgivare fick information i samband med våra besök. Många arbetsgivare uttryckte att de har behov av information och stöd för att kunna jobba med att motverka sexuella trakasserier. De välkomnade därför insatsen.

Vi höll också utbildningar om ämnet, främst för våra chefer. Vissa inspektörer som tidigare fått utbildning inom jämställdhetsintegrering utsågs för att fungera som stöd till sina kollegor.

Tidigare under 2018 fick Arbetsmiljöverket och Diskrimineringsombudsmannen ett annat, gemensamt regeringsuppdrag som går ut på att genomföra särskilda informationsinsatser om arbetet mot sexuella trakasserier. Det uppdraget redovisas utanför årsredovisningen. Resultaten från det gemensamma uppdraget kunde vi använda även i det nya uppdraget. Bland annat använde vi en informationsbroschyr som vi tog fram tillsammans med Diskrimineringsombudsmannen.

Krav på kollektivavtalsenliga villkor vid upphandling

Arbetsmiljöverket genomförde under 2018 inga upphandlingar över gällande tröskelvärde. Vi tillämpade därför inte de nya reglerna om kollektivavtalsenliga eller arbetsrättsliga villkor som återfinns i 17 kap. 2–5 §§ lagen (2016:1145) om offentlig upphandling.

Avrapporterade uppdrag och andra redovisningar 2018

Regeringsuppdrag

Följande uppdrag har vi rapporterat separat tidigare:

- Redovisning av indikatorer för arbetsmiljön
- Sammanställning av regional skyddsombudsverksamhet 2017
- Förvaltning av registret för företag som utstationerar arbetstagare i Sverige
- Redovisning av standardiseringsverksamhet
- Nationell funktion för kunskapsområdet arbetsmiljö och arbetsliv
- Uppdragsforskning
- Utländska arbetstagare inom gröna näringen
- Marknadskontroll

- Seminarserie i samband med Europeiska arbetsmiljöbyråns kampanj för ett hälsosamt arbetsliv 2016/2017
- Kunskapssammanställning om nya sätt att organisera arbetet
- Tillsyn inom bemanningsbranschen
- Vägledning om gränslöst arbetsliv
- Förstärkt tillsyn och genomförande av kommunikationsinsatser beträffande arbetstid
- Urvalskriterium för tillsyn
- Moderna beredskapsjobb i staten – till Statskontoret
- Återrapportering av överföring av verksamhet till Myndigheten för arbetsmiljökunskap

Övriga redovisningar

Vi har också redovisat följande:

- Enkät om funktionshinderpolitiken från Myndigheten för delaktighet
- Enkät om förenklingsarbete till Tillväxtverket
- Redovisning av miljöledningsarbetet
- Annual Report of the Labour Inspectorate för 2017 till SLIC

Ekonomisk översikt

Verksamhetens finansiering

Det tilldelade förvaltningsanslaget för 2018 uppgick till 643,6 miljoner kronor (mnkr) vilket är en ökning med 16,8 mnkr jämfört med 2017. Förvaltningsanslaget hade ett ingående överföringsbelopp på -1,6 mnkr. Arbetsmiljöverket har inte förbrukat hela det disponibla beloppet utan har ett utgående anslagssparande om 12,5 mnkr.

Intäkter av anslag utgjorde 98 procent av intäkterna för 2018. Övriga intäkter utgjordes främst av avgiftsintäkter. Totalt uppgick intäkter av anslag till 631,7 mnkr vilket är en minskning med 0,5 mnkr jämfört med 2017.

Verksamhetens intäkter av bidrag uppgick till 3,2 mnkr vilket är en minskning med 1,1 mnkr jämfört med 2017. Intäkter av avgifter är oförändrade jämfört med 2017 och uppgår till 7,2 mnkr. Av intäkterna avser 6,0 mnkr den särskilda informationsverksamheten.

Verksamhetens kostnader

De totala kostnaderna för verksamheten uppgick till 642,0 mnkr, vilket är en minskning med 2,8 mnkr jämfört med 2017. Personalkostnaderna har ökat med 23,7 mnkr och lokalkostnaderna har ökat med 0,8 mnkr. Högre personalkostnader

förklaras bland annat av att antalet anställda ökat med cirka 10 personer jämfört med 2017. Övriga driftkostnader har minskat med 24,6 mnkr jämfört med 2017. Detta förklaras främst av minskade kostnader för resor och hotell samt lägre kostnader för inköp av kommunikations- och mediatjänster. Avskrivningarna har minskat med 2,6 mnkr vilket främst beror på att investeringar i nya datorer och skrivare senarelagts.

Transfereringar

Transfereringar utgörs av bidrag till de centrala arbetstagarorganisationerna LO, Saco, TCO och Svenska hamnarbetarförbundet för deras arbete med den regionala skyddsombudsverksamheten. Under 2018 uppgick dessa bidrag till 126,2 mnkr, varav 19,6 mnkr var slutbetalningar för 2017 års verksamhet.

Arbetsmiljöverket beslutade under 2017 om att tilldela fyra projekt ett forskningsbidrag på 3,0 mnkr vardera under perioden 2016–2018. Forskningen ska vara relevant för tillsynsverksamheten och tonvikten ska ligga på arbetsmiljö och arbetsmiljörelaterad ohälsa i ett genusperspektiv. Under året har 5,0 mnkr utbetalats.

Regional skyddsombudsverksamhet (Belopp i tkr)

	Regional skyddsombudsverksamhet			Standardiseringsverksamhet			Totalt		
	2018	2017	2016	2018	2017	2016	2018	2017	2016
Beviljade bidrag	125 087	110 087	110 087	1 500	1 500	1 500	126 587	111 587	111 587
Utbetalat									
LO	83 416	82 748	83 045	1 099	1 174	1 103	84 515	83 922	84 148
TCO	35 255	20 120	18 014	–	–	–	35 255	20 120	18 014
Saco	6 189	6 002	6 071	–	–	–	6 189	6 002	6 071
SHF	227	198	200	–	–	–	227	198	200
Summa	125 087	109 069	107 330	1 099	1 174	1 103	126 186	110 243	108 433

Källa: Agresso

Avgiftsbelagd verksamhet

Arbetsmiljöverkets avgiftsbelagda verksamhet utgörs i huvudsak av den särskilda informationsverksamheten. Omsättningen i denna verksamhet uppgick under året till 6,0 mnkr vilket är en minskning med 1,1 mnkr jämfört med 2017. Resultatet för året blev 0,3 mnkr och det ackumulerade resultatet i verksamheten uppgår till 0 mnkr. Arbetsmiljöverkets övriga intäkter av avgifter uppgick under året till 1,2 mnkr.

Intäkter och kostnader samt resultat i den särskilda informationsverksamheten (Belopp i tkr)

Uppdragsverksamhet	Över-/underskott t.o.m. 2017	Budget Intäkter*	Utfall Intäkter	Budget Kostnader*	Utfall Kostnader	Budget Över-/underskot*	Utfall Över-/underskot	UB Över-/underskot
Särskild informationsverksamhet	-259	7 000	6 022	7 000	5 760	0	262	3
Summa	-259	7 000	6 022	7 000	5 760	0	262	3

* Budget enligt regleringsbrev för 2018.
Källa: Agresso

Särskild informationsverksamhet jämförelse 2016–2018 (Belopp i tkr)

	2018	2017	2016
Intäkt av avgifter	6 022	7 065	8 468
Kostnader	-5 760	-8 017	-7 912
Över-/underskott	262	-952	556
Ack resultat	3	-259	693

Källa: Agresso

Kostnader och intäkter fördelade på verksamhetsområde (Belopp i tkr)

Verksamhetsområde	2018	2017	2016
Analys			
Intäkter av anslag	46 180	53 598	48 549
Andra intäkter än anslag	1 200	518	537
Summa intäkter	47 379	54 116	49 086
Kostnader	47 379	54 116	49 086
Regler			
Intäkter av anslag	86 149	81 836	73 606
Andra intäkter än anslag	859	21	99
Summa intäkter	87 008	81 857	73 705
Kostnader	87 008	81 857	73 705
Kommunikation			
Intäkter av anslag	34 673	38 037	46 675
Andra intäkter än anslag	7 175	10 642	8 600
Summa intäkter	41 848	48 678	55 275
Kostnader	41 586	49 631	54 720
Inspektion			
Intäkter av anslag	464 741	458 743	440 636
Andra intäkter än anslag	1 305	473	625
Summa intäkter	466 046	459 215	441 262
Kostnader	466 046	459 215	441 262
Totalt			
Intäkter av anslag	631 743	632 213	609 466
Andra intäkter än anslag	10 538	11 654	9 862
Summa intäkter	642 281	643 867	619 328
Summa kostnader	642 019	644 819	618 772

Sammanställning över väsentliga uppgifter (Belopp i tkr)

	2018	2017	2016	2015	2014
Låneram i Riksgäldskontoret					
Beviljad i regleringsbrevet	48 000	58 000	58 000	59 500	59 500
Utnyttjad	24 717	30 799	34 294	30 219	30 370
Kontokredit hos Riksgäldskontoret					
Beviljad i regleringsbrevet	57 000	60 000	58 682	54 411	55 422
Maximalt utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto					
Ränteintäkter	0	0	31	1	290
Räntekostnader	260	281	295	209	0
Avgiftsintäkter					
- beräknat belopp enligt regleringsbrevet	7 000	8 000	10 000	10 000	9 500
- utfall (inklusive övriga intäkter)	7 196	7 175	8 575	8 286	9 120
Ej disponibla intäkter	-	-	-	-	-
Anslagskredit					
Beviljad					
14:2:1, ap 1. Förvaltningskostnader med mera	18 927	18 325	17 321	15 723	15 622
Utnyttjad					
14:2:1, ap.1. Förvaltningskostnader med mera	0	1 579	0	0	0
Anslagssparande					
14:2:1, ap.1. Förvaltningskostnader med mera	12 539	0	4 844	37 457	29 301
14:2:1, ap.2. Medel för regional skyddsombudsverksamhet	401	1 344	3 154	149	152
14:2:1, ap.3. Medel för metodutveckling av myndighetssamverkan	0	-	-	-	-
14:2:5, ap.2. Forskning om arbetsliv	0	0	0	0	-
13:3:1, ap.2. Särskilda jämställdhetsåtgärder	-	-	1 848	0	0
Bemyndiganden					
Tilldelade bemyndiganden	20 000	20 000	30 000	18 400	18 400
Varav gjorda åtaganden	19 970	19 970	29 090	18 391	18 391
Medelantal under året					
Årsarbetskrafter	622	601	580	524	499
Anställda ¹⁾	639	630	596	546	532
Driftkostnad					
Per årsarbetskraft	1 015	1 051	1 041	1 033	1 005
Kapitalförändring					
Årets	262	-952	556	-336	-124
Balanserad	-259	693	137	474	597

1) Beräknat på ett medelvärde av fyra mättidpunkter.

Resultaträkning

(Belopp i tkr)	Not	2018	2017
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag		631 743	632 213
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	7 196	7 175
Intäkter av bidrag	2	3 186	4 304
Finansiella intäkter	3	156	175
Summa intäkter		642 281	643 867
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	4	-510 590	-486 909
Kostnader för lokaler	5	-37 641	-36 827
Övriga driftkostnader	6	-83 096	-107 715
Finansiella kostnader	7	-290	-335
Avskrivningar och nedskrivningar		-10 402	-13 032
Summa kostnader		-642 019	-644 819
Verksamhetsutfall		262	-952
Transfereringar	8		
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		146 186	115 243
Lämnade bidrag		-146 186	-115 243
Saldo transfereringar		0	0
Årets kapitalförändring	9	262	- 952

Balansräkning

(Belopp i tkr)	Not	2018-12-31	2017-12-31
Tillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar	10		
Balanserade utgifter för utveckling		8 754	10 394
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		672	746
Summa immateriella anläggningstillgångar		9 425	11 140
Materiella anläggningstillgångar	11		
Förbättringsutgifter på annans fastighet		6 251	8 104
Maskiner, inventarier, installationer med mera		8 771	12 444
Summa materiella anläggningstillgångar		15 022	20 548
Varulager med mera	12		
Varulager och förråd		942	1 033
Summa varulager med mera		942	1 033
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		399	534
Fordringar hos andra myndigheter	13	5 980	15 301
Övriga kortfristiga fordringar		30	131
Summa kortfristiga fordringar		6 410	15 966
Periodavgränsningsposter	14		
Förutbetalda kostnader		13 654	14 296
Upplupna bidragsintäkter		73	0
Övriga upplupna intäkter		0	65
Summa periodavgränsningsposter		13 727	14 361
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	15	- 8 373	4 302
Summa avräkning med statsverket		- 8 373	4 302
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	16	71 832	56 322
Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret		5	5
Summa kassa och bank		71 837	56 327
Summa tillgångar		108 991	123 676
Kapital och skulder			
Myndighetskapital	17		
Balanserad kapitalförändring		-259	693
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	9	262	-952
Summa myndighetskapital		3	-259
Avsättningar	18		
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		2 339	5 290
Övriga avsättningar		7 256	6 258
Summa avsättningar		9 595	11 548
Skulder med mera			
Lån i Riksgäldskontoret	19	24 717	30 799
Kortfristiga skulder till andra myndigheter		16 328	15 638
Leverantörsskulder		11 874	21 766
Övriga kortfristiga skulder	20	8 922	8 393
Summa skulder med mera		61 841	76 596
Periodavgränsningsposter	21		
Upplupna kostnader		37 479	35 182
Oförbrukade bidrag		5	555
Övriga förutbetalda intäkter		68	55
Summa periodavgränsningsposter		37 553	35 791
Summa kapital och skulder		108 991	123 676
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga

Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag (Belopp i tkr)	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv						
2:1 Arbetsmiljöverket anslagspost 1. Förvaltningskostnader (ram), ¹	- 1 579	643 638	0	642 059	- 629 520	12 539
anslagspost 2. Medel för regional skyddsombudsverksamhet (ram), ²	1 344	126 587	- 1 344	126 587	-126 186	401
anslagspost 3. Medel för metodutveckling av myndighetssamverkan (ram), ³	-	18 000	-	18 000	- 18 000	0
2:5 Forskning om arbetsliv, Arbetsmiljöverket						
anslagspost 2. Forskning om arbetsliv, Arbetsmiljöverket (ram), ⁴	0	5 000	0	5 000	-5 000	0
Summa anslag	- 235	793 225	- 1 344	791 646	-778 706	12 940

Redovisning av bemyndiganden

Anslag/ Anslagsbenämning (Belopp i tkr)	Tilldelad bemyndiganderam	Ingående åtaganden	Utestående åtaganden	Utestående åtaganden fördelning per år			
				2019	2020	2021	2022
Utgiftsområde 14, Arbetsmarknad och arbetsliv							
2:1 Arbetsmiljöverket anslagspost 2. Partsmedel (ram), ²	20 000	19 970	19 970	19 970			

Kommentarer till anslagsredovisningen

1) Regleringsbrev 2017-12-18, anslaget 14:2:1 ap.1. Tilldelade medel 633 638 tkr. Ingående överföringsbelopp från 2017, -1 579 tkr.

Ändring av regleringsbrev 2018-06-28, anslaget 14:2:1 ap.1. Tilldelade medel 643 638 tkr.

Utfallet uppgår till 98% av tilldelat anslag.

2) Regleringsbrev 2017-12-18, anslaget 14:2:1 ap.2. Tilldelade medel 111 587 tkr. Ingående överföringsbelopp från 2017, 1 344 tkr, disponeras inte.

Ändring av regleringsbrev 2018-06-28, anslaget 14:2:1 ap.2. Tilldelade medel 126 587 tkr.

3) Regleringsbrev 2017-12-18, anslaget 14:2:1 ap.3. Tilldelade medel 18 000 tkr.

4) Regleringsbrev 2017-12-18, anslaget 14:2:5 ap.2. Tilldelade medel 5 000 tkr.

Finansiella villkor**Anslag 14.2:1, ap.1**

Högst 10 000 tkr får användas för uppdrag avseende informationsinsatser med stöd till arbetsgivare för att förebygga sexuella trakasserier i arbetslivet. 2 439 tkr har förbrukats.

Anslag 14.2:1, ap.2

Arbetsmiljöverket ska betala ut högst 110 087 tkr efter rekvisition från de centrala arbetstagarorganisationerna (LO, TCO och Saco) och Svenska Hamnarbetareförbundet för den regionala skyddsombudsverksamheten. Under året har 110 087 tkr utbetalats.

Arbetsmiljöverket ska betala ut högst 1 500 tkr efter rekvisition från de centrala arbetstagarorganisationerna (LO; TCO och Saco) för stöd till deras deltagande i standardiseringsverksamheten. Under året har 1 099 tkr utbetalats.

Arbetsmiljöverket ska betala ut högst 15 000 tkr efter rekvisition från de centrala arbetstagarorganisationerna (LO, TCO, Saco) och Svenska Hamnarbetareförbundet för informations- och utbildningsinsatser i syfte att förebygga sexuella trakasserier i arbetslivet. Under året har 15 000 tkr utbetalats.

Anslag 14.2:1, ap.3

Arbetsmiljöverket får använda 3 000 tkr för metodutveckling för myndighetsgemensam kontroll för att motverka fusk, regelöverträdelser och brottslighet i arbetslivet, i enlighet med uppdrag A2017/02422/ARM. Under året har 3 000 tkr använts.

Arbetsmiljöverket ska betala ut 3 000 tkr till Polismyndigheten, 2 000 tkr vardera till Ekobrottsmyndigheten, Migrationsverket och Skatteverket, 1 000 tkr vardera till Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Jämställdhetsmyndigheten för

metodutveckling för myndighetsgemensam kontroll för att motverka fusk, regelöverträdelser och brottslighet i arbetslivet, i enlighet med uppdrag A2017/02422/ARM. Arbetsmiljöverket ska meddela mottagande myndigheter hur ej förbrukade medel ska återbetalas till Arbetsmiljöverket. Under året har totalt 12 000 tkr utbetalats.

Arbetsmiljöverket ska betala ut 3 000 tkr enligt förordningen (2018:1404) om statsbidrag till arbetsmarknadens parter för att främja kunskapsutbyte och samverkan med myndigheter i syfte att motverka brott och andra regelöverträdelser i arbetslivet. Medel som inte används ska återbetalas till Arbetsmiljöverket. Arbetsmiljöverket ska senast den 20 maj till Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet) lämna en sammanställning av de redovisningar som lämnats enligt 13 § i förordningen. Under året har 3 000 tkr utbetalats.

Anslag 14.2:5, ap.2

Arbetsmiljöverket får använda anslaget för utgifter för att finansiera forskning om arbetsliv. Medlen får användas i enlighet med vad som närmare preciseras i regleringsbrev för budgetåret 2016 avseende Arbetsmiljöverket.

Bemyndiganden**Anslag 14.2:1, ap.2**

Arbetsmiljöverket får under år 2018 besluta om den del av den regionala skyddsombudsverksamheten som medför utgifter för år 2019.

Anslagskredit

Anslag 14:2:1, ap.1	18 927 tkr
---------------------	------------

Arbetsmiljöverket har inte överskridit tilldelat anslagskredit

Tilläggsupplysningar och noter

1 Allmänt

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Maskinella avrundningar kan ge mindre differenser vid manuella summeringar.

2 Kommentarer till resultatredovisningen

Agresso: ekonomisystem.

Brytdag 2019-01-04

Agresso: tidredovisning.

Brytdag 2018-12-31

Agresso: lön.

Brytdag 2018-12-31

3 Tillämpade redovisningsprinciper

3.1 Värdering av fordringar och skulder

Fordringarna har upptagits till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt. Beloppen redovisas som periodavgränsningsposter i de fall faktura eller motsvarande inkommit efter fastställd brytdag 2019-01-04 eller när fordrings- eller skuldbeloppet inte är exakt känt när bokslutet upprättas. Övriga händelser tas upp som fordringar respektive skulder.

3.2 Periodavgränsningsposter

Som periodavgränsningspost bokförs belopp som överstiger 50 tkr vilket är en höjning från tidigare 10 tkr.

3.3 Värdering av anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar

All anskaffning med en ekonomisk livslängd om minst tre år och ett anskaffningsvärde om minst ett halvt prisbasbelopp redovisas som anläggningstillgång.

Anläggningstillgångar skrivs av linjärt över den bedömda ekonomiska livslängden. Avskrivningar påbörjas den månad då tillgången tagits i bruk i avsedd verksamhet.

Följande avskrivningstider tillämpas

- mätinstrument, 7 år
- byggnadsinventarier, 3-7 år
- förbättringsutgifter på annans fastighet, 3-7 år
- kontorsmöbler, 7 år
- datorer och kringutrustning, 3-4 år
- kontorsmaskiner, 4 år

Immateriella anläggningstillgångar

Som immateriella anläggningstillgångar redovisas förvärvade licenser och rättigheter för dataprogram samt egenutvecklade IT-system om den beräknade livslängden överstiger tre år. För förvärvade licenser och rättigheter ska anskaffningsvärdet uppgå till minst ett halvt prisbasbelopp och för egenutvecklade IT-system ska utvecklingsutgifterna uppgå till minst 300 tkr.

Immateriella anläggningstillgångar skrivs av fr.o.m. den månad programvaran/systemet tas i bruk. Avskrivningstiden är fem år.

3.4 Varulager

Lager av informationsprodukter

Lagret av informationsprodukter har värderats enligt FIFO-principen.

Anskaffningsvärdet för artikelgruppen Regler (föreskrifter m.m.) har reducerats för inkurans enligt följande:

- regler äldre än tre år och med en omsättning mindre än 10 procent av lagersaldot avskrivs helt.
- regler äldre än tre år med inleverans under året och med en omsättning mindre än 5 procent av lagersaldot avskrivs helt.

Övriga regler tas upp till hela anskaffningsvärdet och övriga diverse produkter (pärmar m.m.) tas upp till hela anskaffningsvärdet.

Lager av personalvårdsartiklar

Lager med artiklar av personalvårdskaraktär har tagits upp till hela anskaffningsvärdet med avdrag för skadade enheter som helt har skrivits av.

3.5 Leasing

Arbetsmiljöverket leasar förmånsbilar till i huvudsak inspekterande personal inom inspektionsverksamheten. Sedan 2016 har Arbetsmiljöverket ramavtal med Leaseplan AB och med Arento AB om leasing av förmånsbilar. Avtalen har klassificerats som operationell leasing.

Framtida leasingavgifter enligt avtalen uppgick vid utgången av 2018 till 12 486 tkr inklusive ej avdragsgill moms. Det är en minskning med 16 procent jämfört med föregående år och beror främst på att endast 29 nya kontrakt tecknats under året.

År	Framtida leasingavgifter 2018-12-31 tkr	Framtida leasingavgifter 2017-12-31 tkr
1	7 664	7 584
2-3	4 822	7 193

Källa: Leaseplan AB, Arento AB

4 Förändrade redovisningsprinciper

Inga förändrade redovisningsprinciper under 2018.

5 Ekonomiskt mål för den avgiftsfinansierade verksamheten

För den särskilda informationsverksamheten gäller enligt regleringsbrevet att denna får finansieras med avgifter i lämplig omfattning med hänsyn till syftet med verksamheten.

6 Uppgifter om sjukfrånvaro enligt 7 kap 3§ förordningen om årsredovisning och budgetunderlag

Tabell över sjukfrånvaron finns under avsnittet Kompetensförsörjning.

7 Uppgifter om ledande befattningshavare enligt 7 kap 2§ förordningen om årsredovisning och budgetunderlag

I beloppen ingår ersättning (löner, arvoden samt skattepliktiga förmåner) till generaldirektören och ledamöterna i Arbetsmiljöverkets insynsråd utbetalda under 2018 samt uppgifter om uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter samt uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag.

Ersättningar och andra uppdrag 2018	Belopp, kr
Erna Zelmin-Ekenhem , generaldirektör	1 384 574
Lena Abrahamsson Styrelseledamot i Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (FORTE) Styrelseledamot i Blekinge tekniska högskola	3 000
Maria Albin	3 000
Pia Blank Thörnroos Rådsledamot Arbetsgivarverket	3 000
Erik Andersson Ledamot i Täby Fastighets AB Ledamot i Täby Holding AB	4 500
Ismail Kamil	3 000
Raimo Pärssinen Styrelseledamot i Arbetarrörelsen Intressenter AB Ledamot Länsstyrelsen i Gävleborgs län insynsråd Ledamot i insynsrådet för Myndigheten för arbetsmiljökunskap	3 000

Källa: Agresso

Noter (Belopp i tkr)

1	Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2018	2017
	Avgiftsbelagd verksamhet		
	Offentligrättslig verksamhet		
	Övriga offentligrättsliga avgifter	1	6
	Uppdragsverksamhet		
	Avgiftsbelagd informationsverksamhet	6 022	7 065
	Övriga intäkter enligt 4§ Avgiftsförordningen	1 162	104
	Intäkter av andra ersättningar	11	0
	Totalt Intäkter av avgifter och andra ersättningar	7 196	7 175
2	Intäkter av bidrag	2018	2017
	Bidrag från annan myndighet	2 055	3 795
	EU	593	0
	Övriga organisationer	538	508
	Summa	3 186	4 304
	Posten Bidrag från annan myndighet består dels av bidrag på 1 000 tkr från Kammarkollegiet för att tillsammans med Diskrimineringsombudsmannen ta fram en digital plattform med information om sexuella trakasserier på arbetet. Posten består också av ett bidrag på 700 tkr från Vinnova till ett innovationsprojekt för kognition i arbetsmiljön. Posten består också av olika former av anställningsstöd ubetalda av Arbetsförmedlingen. Bidrag från EU-kommissionen består av ett bidrag till ett nordiskt samarbetsprojekt med fokus på gränsöverskridande samarbete för att motverka odeklarerat arbete - samt verka för sund konkurrens. Posten bidrag från övriga organisationer består av bidrag från norska staten avseende nordiska expertgruppen (NEG).		
3	Finansiella intäkter	2018	2017
	Ränteintäkt på avistalån Riksgäldskontoret	150	164
	Övriga finansiella intäkter	7	11
	Summa	156	175
	Ränteintäkt på avistalån Riksgäldskontoret uppkommer till följd av Riksbankens negativa styrränta.		
4	Kostnader för personal	2018	2017
	Lönekostnader, exklusive arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal.	-326 325	-309 729
	(Varav lönekostnader insynsråd och annan ej anställd personal)	-123	-154
	Lagstadgade arbetsgivaravgifter, utgifter	-103 507	-98 129
	Premier för avtalsförsäkringar med mera, utgifter	-46 608	-43 909
	Övriga personalkostnader	-34 151	-35 143
	Summa	-510 590	-486 909

Noter (Belopp i tkr)

5	Kostnader för lokaler	2018	2017
	Lokalhyror	-33 167	-31 850
	Övriga lokalkostnader	-4 474	-4 978
	Summa	-37 641	-36 827
6	Övriga driftkostnader	2018	2017
	Tjänster, utomstatliga	-33 262	-50 672
	Leasingavgifter	-11 288	-10 114
	Datatjänster	-11 271	-14 623
	Resekostnader	-6 201	-7 691
	Telefoni	-3 028	-3 199
	Tryckning av publikationer samt pappersvaror	-2 023	-3 768
	Övrigt	-16 024	-17 648
	Summa	-83 096	-107 715
	Tjänster utomstatliga, den minskade kostnaden består främst av lägre kostnader för hotell, konsulttjänster samt kommunikations- och mediatjänster.		
7	Finansiella kostnader	2018	2017
	Ränta på räntekonto Riksgäldskontoret	-260	-281
	Kostnadsränta övriga inomstatliga utom Riksgäldskontoret	0	-15
	Övriga finansiella kostnader	-29	-39
	Summa	-290	-335
	Räntekostnad på räntekonto i Riksgäldskontoret uppkommer till följd av Riksbankens negativa styrränta.		
8	Transfereringar	2018	2017
	Medel för regional skyddsombudsverksamhet	-126 186	-110 243
	Medel till forskning om arbetsliv	-5 000	-5 000
	Medel för metodutveckling av myndighetssamverkan	-15 000	0
	Summa	-146 186	-115 243
	Ökade medel för regional skyddsombudsverksamhet består främst av ett extra tilldelat anslagsbelopp om 15 000 tkr till de centrala arbetstagarorganisationerna (LO, TCO, Saco) och Svenska Hamnarbetareförbundet för informations- och utbildningsinsatser i syfte att förebygga sexuella trakasserier i arbetslivet.		
9	Årets kapitalförändring	2018	2017
	Avgiftsfinansierad informationsverksamhet, årets resultat	262	-952
	Summa	262	-952

Noter (Belopp i tkr)

10	Immateriella anläggningstillgångar	2018	2017
	Balanserade utgifter för utveckling		
	IB anskaffningsvärde	32 526	32 717
	Årets anskaffningar	1 604	5 042
	Årets utrangeringar	0	-5 234
	UB anskaffningsvärde	34 130	32 526
	 IB ack avskrivningar	 -22 132	 -24 375
	Årets avskrivningar	-3 244	-2 990
	Årets utrangeringar	0	5 234
	UB ack avskrivningar	-25 376	-22 132
	 Bokfört värde	 8 754	 10 394
	 Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
	IB anskaffningsvärde	20 366	19 754
	Årets anskaffningar	165	612
	Årets utrangeringar	0	0
	UB anskaffningsvärde	20 531	20 366
	 IB ack avskrivningar	 -19 619	 -18 942
	Årets avskrivningar	-240	-677
	Årets utrangeringar	0	0
	UB ack avskrivningar	-19 859	-19 619
	 Bokfört värde	 672	 746

Noter (Belopp i tkr)

11	Materiella anläggningstillgångar	2018	2017
	Förbättringsutgifter på annans fastighet		
	IB anskaffningsvärde	15 027	17 167
	Årets anskaffningar	13	2 406
	Årets utrangeringar	0	-4 546
	UB anskaffningsvärde	15 040	15 027
	 IB ack avskrivningar	 -6 922	 -9 640
	Årets avskrivningar	-1 867	-1 762
	Årets utrangeringar	0	4 480
	UB ack avskrivningar	-8 789	-6 922
	 Bokfört värde	 6 251	 8 104
	 Maskiner, inventarier, installationer med mera		
	IB anskaffningsvärde	68 037	115 154
	Årets anskaffningar	1 379	3 207
	Årets utrangeringar	-324	-50 324
	UB anskaffningsvärde	69 092	68 037
	 IB ack avskrivningar	 -55 594	 -98 259
	Årets avskrivningar	-5 051	-7 603
	Årets utrangeringar	324	50 268
	UB ack avskrivningar	-60 321	-55 594
	 Bokfört värde	 8 771	 12 444
12	Varulager med mera	2018	2017
	Varulager	942	1 033
	Varulagret består av tryckta föreskrifter till försäljning.		
13	Kortfristiga fordringar	2018	2017
	Fordringar hos andra myndigheter	5 980	15 301
	Av fordringar på andra myndigheter utgör 5 493 tkr fordran på ingående mervärdesskatt. Denna fordran har minskat jämfört med 2017 då det årets ingående moms för september till november rekviderats först under 2018.		

Noter (Belopp i tkr)

14	Periodavgränsningposter	2018	2017
	Förutbetalda kostnader		
	Förutbetalda hyror	9 165	9 063
	Datatjänster	2 044	3 764
	Förutbetalda leasingavgifter (förmånsbilar)	647	501
	Övriga förutbetalda kostnader	1 798	968
	Summa	13 654	14 296
	Upplupna bidragsintäkter		
	Inomstatliga	30	0
	Utomstatliga	43	0
	Summa	73	0
	Övriga upplupna intäkter		
	Inomstatliga	0	65
	Summa	0	65
	Upplupna bidragsintäkter inomstatliga avser bidrag för nystartsjobb. Upplupna bidragsintäkter utomstatliga utgörs av fordran på EU för bidrag avseende projekt kring odeklarerat arbete. 2017 års övriga upplupna inomstatliga intäkter bestod av en fordran på Elsäkerhetsverket för hyra av lokal vilken inte hade fakturerats före årsskiftet.		
15	Avräkning med statsverket	2018	2017
	Anslag i icke räntebärande flöde		
	Ingående balans	0	8 154
	Redovisat mot anslag	149 186	115 243
	Medel hänförliga till transfereringar med mera som betalats till icke räntebärande konto	-146 966	-123 397
	Fordringar/skulder avseende anslag i icke räntebärande flöde	2 220	0
	Anslag i räntebärande flöde		
	Ingående balans	1 579	-4 844
	Redovisat mot anslag	629 520	633 253
	Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-643 638	-626 830
	Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-12 539	1 579
	Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
	Ingående balans	2 723	3 763
	Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-778	-1 040
	Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	1 945	2 723
	Summa	-8 374	4 302

Noter (Belopp i tkr)

16 Behållning/kredit räntekonto i Riksgäldskontoret	2018	2017
Behållning på räntekonto i RGK	71 832	56 322
- varav kortsiktigt likviditetsbehov	58 276	67 390

Beviljad räntekontokredit för år 2018 är 57 000 tkr.

17 Myndighetskaptal

	Bal. Kap avgiftsfin verks.	Kapitalförändring enligt RR	Summa
Föregående års UB	693	- 952	- 259
Rättelse/ändr. princip			
A Ingående balans	693	- 952	- 259
Föregående års kapitalförändring	- 952	952	0
Året kapitalförändring		262	262
B Summa årets förändring	- 952	1 214	262
C Utgående balans	- 259	262	3

18 Avsättningar	2018	2017
Pensioner		
Ingående avsättning	5 290	6 608
Årets pensionskostnad	-827	1 454
Årets pensionsutbetalningar	-2 124	-2 772
Utgående avsättning för pensioner	2 339	5 290
Övriga avsättningar		
Lokala omställningsmedel	7 256	6 258
Summa övriga avsättningar	7 256	6 258

19 Lån i Riksgäldskontoret	2018	2017
Ingående skuld	30 799	34 294
Lån upptagna under året	4 635	10 237
Årets amorteringar	-10 718	-13 732
Summa Lån i Riksgäldskontoret	24 717	30 799
Beviljad låneram	48 000	58 000

20 Övriga kortfristiga skulder	2018	2017
Personalens källskatt	8 922	8 393
Summa	8 922	8 393

Noter (Belopp i tkr)

21	Periodavgränsningsposter	2018	2017
	Upplupna kostnader		
	Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter	34 984	31 903
	Upplupna löner inklusive sociala avgifter	1 337	1 919
	Övriga upplupna kostnader	1 159	1 359
	Summa	37 479	35 182
	Oförbrukade bidrag		
	Inomstatliga bidrag	5	5
	Utomstatliga bidrag	0	550
	Summa	5	555
	Övriga förutbetalda intäkter		
	Prenumerationsavgifter	68	55
	Summa	68	55
	Totalt periodiseringsposter	37 553	35 791
	Oförbrukade utomstatliga bidrag 2017 på 550 tkr bestod av bidrag från EU-kommissionen till ett nordiskt samarbetsprojekt med fokus på att motverka odeclarerat arbete samt verka för sund konkurrens. Bidraget är förbrukat under 2018.		

Beslutsmening**Årsredovisning för Arbetsmiljöverket**

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm 2019-02-22

Erna Zelmin-Ekenhem

Generaldirektör

Här finns Arbetsmiljöverket

Vår organisation 2018

av.se

Vår vision: Alla vill och kan skapa en bra arbetsmiljö

ARBETSMILJÖ
VERKET